

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM 3. SINIF MÜZİK DERSİ MÜZİKSEL YARATICILIK
ÖĞRENME ALANI KAZANIMLARININ EDİNİLMESİNDE YARATICI
DRAMANIN ETKİSİ

Özlem SEVER

Eylül-2010

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 3. SINIF MÜZİK DERSİ MÜZİKSEL YARATICILIK
ÖĞRENME ALANI KAZANIMLARININ EDİNİLMESİNDE YARATICI
DRAMANIN ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Özlem SEVER

Danışman:
Yrd. Doç. Dr. Meriç TUNCEL

Bolu-2010

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Özlem SEVER'e ait 3. Sınıf Müzik Dersi Müziksel Yaratıcılık Öğrenme Alanı
Kazanımlarının Edinilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi adlı çalışma, jürimiz tarafından
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul
edilmiştir. 29/09/2010

Akademik Unvan, Ad ve Soyad İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Meriç TUNCEL

Üye : Doç. Dr. Yusuf CERİT

Üye : Yrd. Doç. Dr. Kaya YILDIZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Gönül ÜLKER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ABSTRACT**THE EFFECTS OF CREATIVE DRAMA ON ACQUISITION OF THE
ATTAINMENTS OF MUSICAL CREATIVITY LEARNING DOMAIN IN
THIRD GRADE MUSIC LESSONS IN PRIMARY EDUCATION****Özlem SEVER****Master Thesis****Department of Primary School Teaching****Thesis Supervisor: Asst. Prof. Dr. Meriç TUNCEL****September, 2010**

In this study, it was aimed to define whether there are meaningful differences of acquisition of the attainments of “Musical Creativity” learning domain between the methods provided in the curriculum and the method of Creative Drama in third- grade Music lessons in Primary Education.

Pretest- posttest classic experimental research design with control group was used in this study. The sample was two groups of students of third grade in a Primary School in Bolu. The study included 52 students. In the experiment group and control group, there were 22 and 30 students, respectively.

For the definition of the meaningful differences in the acquisition of the attainments of Musical Creativity learning domain, evaluation tools developed for the assessment of the attainments were used before and after the 8- week learning period.

The data were collected through evaluations of specialists. In the statistical data interpretation, SPSS statistical application was used and together with basic statistical calculations, t- test statistics method was used according to the nature of all subproblems.

According to the data obtained, posttest scores revealed meaningful differences in favor of Creative Drama, when compared with the group taught by the methods provided in the curriculum. The results of this study suggest that Creative Drama method could be more effective for the acquisition of the attainments of Musical Creativity learning domain in Music lessons compared to the methods provided in the curriculum.

Keywords: Music Lesson, Musical Creativity, Creative Drama

ÖZET

İLKÖĞRETİM 3. SINIF MÜZİK DERSİ MÜZİKSEL YARATICILIK ÖĞRENME ALANI KAZANIMLARININ EDİNİLMESİNDE YARATICI DRAMANIN ETKİSİ

Özlem SEVER

Yüksek Lisans

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Meriç TUNCEL

Eylül, 2010

Araştırmada, İlköğretim 3. Sınıf Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde programın ön gördüğü yöntem ile Yaratıcı Drama yönteminin etkisi arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmada deneysel desen modellerinden ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bolu’da bir İlköğretim Okulunda bulunan 3. sınıf iki grup oluşturmaktadır. Deney grubunda 22, kontrol grubunda 30 olmak üzere araştırma 52 öğrenciden oluşmaktadır.

Öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinmesinde anlamlı bir fark olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla, 8 hafta süren öğrenme alanı öncesi ve sonrasında kazanıma uygun geliştirilen değerlendirme araçları uygulanmıştır.

Veriler uzmanlar tarafından değerlendirilerek toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel yorumlamasında SPSS istatistik programı kullanılmış, temel istatistiksel işlemlerin yanında tüm alt problemlerin yapısına bağlı olarak t- test istatistiksel tekniği kullanılmıştır.

Elde edilen verilere göre; Yaratıcı Drama yöntemiyle işlenen grup ile programın ön gördüğü yöntemle işlendiği grubun son test puanlarına bakıldığında

Yaratıcı Drama yöntemi lehine anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Buna göre Yaratıcı Drama yönteminin, Müzik dersi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde programın ön gördüğü yönteme kıyasla daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Dersi, Müziksel Yaratıcılık, Yaratıcı drama

Mimarım anneme...

TEŞEKKÜR

Araştırmamın her aşamasında bana değerli bir örnek olan, tüm varlığıyla bana destek çıkan çok sevgili öğretmenim ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Meriç TUNCEL'e

Bilimsel araştırma adına ilk adımlarımı atmama öncülük eden ve beni hep destekleyen değerli hocalarım Doç. Dr. Yusuf CERİT'e ve Yrd. Doç. Dr. Kaya YILDIZ'a, öğrenimim süresince değerli bilgileriyle bana katkılar sağlayan hocam Yrd. Doç. Dr. Tuncay ÖZDEMİR'e,

Yaratıcı Drama sürecimde doğumumdan büyümeme bana bir anne bir öğretmen olan Öğr. Gör. Gülşen YEGEN'e, gerek akademik gerek yaşama dair bu yorucu ve güzel zamanlarda hep destek olan kardeşim, dostum Arş. Gör. Müge ULUMAN'a, araştırmam sürecinde değerli zamanlarıyla bana eşlik eden kıymetli arkadaşım Arş. Gör. Senem ACAY'a, araştırma sürecimin en yakın şahidi ve destekçilerinden dönem arkadaşım Cihan MENTEŞ'e,

Hayatta gücüme güç katan ve her kararımın beni destekleyen aileme,

Ve yaşamı anlamlı kılan, tüm hayatımda olduğu gibi bu süreçte de yanımda olan dostlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT.....	iii
ÖZET.....	v
İTAF.....	vii
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xiii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xiii

BÖLÜM

I-GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	5
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	8
1.6. Tanımlar	8
II-KURAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ LİTERATÜR.....	9
2.1. Kuramsal Temeller	9

2.1.1. Müzik Eğitimi.....	9
2.1.2. Yaratıcılık.....	12
2.1.3. Müziksel Yaratıcılık.....	15
2.1.4. Yaratıcı Dramanın Tanımı.....	17
2.1.5. Yaratıcı Dramanın Aşamaları.....	21
<i>Isınma/Hazırlık Aşaması</i>	21
<i>Canlandırma Aşaması</i>	22
<i>Değerlendirme Aşaması</i>	24
2.1.6. Yaratıcı Dramanın Önemi ve Yararları.....	25
2.1.7. İlköğretimde Müzik Dersi.....	27
2.1.8. Müzik Dersinin Amaçları.....	28
2.1.9. Müzik Dersinin Vizyonu ve Müzik Dersinin Yaklaşımı.....	29
2.1.10. Müzik Dersinde Kullanılan Yöntemler.....	30
<i>Genel Müzik Öğretim Yöntemleri</i>	31
<i>Özel Müzik Öğretim Yöntemleri</i>	32
<i>Orff Yaklaşımı</i>	32
<i>Kodaly Yöntemi</i>	32
<i>Dalcroze Yöntemi</i>	33
2.1.11. Müzik Dersinde Kullanılan Yaratıcı Drama Teknikleri.....	34
<i>Oyun</i>	34
<i>Doğaçlama</i>	34
<i>Rol Oynama</i>	35

<i>Sözsüz Oyun</i>	35
<i>Donuk İmgeler</i>	36
<i>Rol İçinde Yazma</i>	36
<i>Yarım Kalmış Materyaller</i>	36
<i>Tüm Grupla Drama</i>	36
2.1.12. Müzik Dersinde Yaratıcı Drama.....	37
2.2. İlgili Araştırmalar.....	38
2.2.1 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	38
2.2.2. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	40
III-YÖNTEM	44
3.1. Araştırma Modeli	44
3.2. Çalışma Grubu.....	45
3.3. Veri Toplama Aracı.....	45
3.4. Verilerin Toplanması	46
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu.....	47
IV- BULGULAR ve YORUM.....	49
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	49
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	51
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	53

V-SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	56
5.1. Sonuçlar	56
5.2.Öneriler	57
KAYNAKÇA.....	58
EKLER.....	66
Ek-1- Ders Planları.....	67
Ek-2-Ölçme Araçları.....	95
Ek-3- Derslerden Örnek Fotoğraflar.....	99
Ek-4- Öz Geçmiş.....	101
Ek-5- Drama Liderlik Eğitim Belgesi.....	102
Ek-6- M.E.B. Uygulama İzni.....	103
Ek-7-Etik İlkeler Uyulduğuna İlişkin Metin.....	104

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi.....	49
Tablo 2: Deney Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi	50
Tablo 3: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları.....	51
Tablo 4: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi	52
Tablo 5: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları.....	53
Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları	54

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1: Araştırma Modeli.....	44
----------------------------------	----

BÖLÜM I

1.Giriş

Giriş bölümünde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar açıklanmaktadır.

1.1.Problem Durumu

Dünyada bilginin önemi hızla artarken, “bilgi” kavramı ve “bilim” anlayışı da hızla değişmektedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır. Bütün bunların sonucunda; Türkiye’de de eğitime olan talep farklılık göstermekte, eğitim sisteminde çeşitli değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır (M.E.B.,2006b:1).

Yaşanan gelişim sürecinde özgür düşüncenin üretkenliğe dönüşmesi, bir yandan toplumsallaşmayı diğer yandan da algılamayı, değerlendirmeyi ve yeniden biçimlendirmeyi kolaylaştırır. Bu da yaratıcı düşüncenin yaşama geçirilmesine katkı sağlar. Yaratıcı düşüncenin temel gereksinimlerinden olan eğitim-öğretim sürecine ilişkin çalışmalara çocukluk döneminden başlanması, her yönüyle sağlıklı toplum oluşumunu hızlandıracak önemli bir unsurdur. Düşünen, özgüvenli ve üretken olma özellikleri çağın insan modelini oluşturmaktadır (Özcan, 2007:1). Bilgi çağında öğrenenlere; kazandıkları bilgi ve becerileri uygulayabilme, karar verebilme, sorumluluk alabilme, iletişim kurabilme, ekip halinde çalışabilme gibi yeterlikler kazandırılması gerekmektedir (Doğan, 1997:1). Çağdaş bireyin yetiştirilmesinde önde gelen etkenlerin başında da eğitim gelmektedir (Özcan, 2007:1). Eğitim hayata hazırlık döneminin en önemli parçasını oluşturmaktadır. Planlı bir çerçevede çocuk çeşitli eğitim alanlarıyla tanışır. Bu çeşitlilik çocuğun bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor

gelişimini sağlarken kendini tanımasına, uygun koşulları oluşturarak hayatının devamını şekillendirmesine olanak sağlamaktadır.

Eğitim kurumlarında eğitim felsefeleri doğrultusunda amaçlara ulaşmak için belirlenen kazanımlar uygun görülen ders başlıkları altında toplanmakta ve dersler aracılığıyla kazandırılmaktadır. Müfredatta yer alan bu derslerden biri de Müzik dersidir. Müzik dersinin amacı çocuğun müziği sevmesini sağlamakla beraber, kendi duygu ve düşüncelerinin, yeteneklerinin farkında olmasını sağlamak, öğrendiklerini tecrübe etmek, yaratıcılığını ortaya çıkarmaktır (Önder, 2007:2). Müzik eğitiminin bireylerin kişilik gelişimine ve sosyalleşmesine katkıda bulunduğu giderek daha çok kabul görmektedir. Müzik eğitimi, insanın yakın çevresi ile müzik yoluyla ilişki kurabilmesini, toplumsallaşmasını, müziği bilinçli olarak üreten ve tüketen bir birey olmasını sağlar (Çilden, 2001:31). Bu kazanımlar çocuğun sosyal ve sağlıklı bir yaşama hazırlığını sağlamak açısından önem taşımaktadır. Sosyal çevresinde kendini ifade edebilen, kendinin farkında olan çocuk ilerleyen dönemlerinde uygun kararlarda olmak istediği yeri kendine tayin eder. Müzik dersinin amacı çocuğun hem sosyal hem de bireysel gelişimini destekler niteliktedir. Sosyal gelişimi sağlamak için öncelikle bireysel farkındalığa ulaşmak gerekmektedir.

Müzik eğitimi her şeyden önce birey için gereklidir. Bu noktadan hareketle müzik eğitimi ile bireylere; “insan hayatındaki yerini ve önemini yaşatarak kavratmak, müziğin insanın önemli ihtiyaçlarından biri olduğunu örneklerle göstererek öğretmek ve yaratıcılığı geliştirmek” amaçlanmaktadır (Önder, 2007:3). İlköğretimin birinci kademesini kapsayan 6-11 yaşlarında eğitim ve öğretim faaliyetleri yoğundur ve temel niteliği taşımaktadır. Çocuk eğitim hayatı boyunca kullanacağı tüm bilgilerin ilk aşamasını bu evrede tamamlamış olur. Tüm dersler kendi kapsamı içerisinde önemlidir ve diğer derslerle ilişkili bir yapıda verilmektedir. Bu kapsamda Müzik dersi de önemli bir yer kapsamaktadır. Özellikle ilk sınıflarda etkili ve verimli verilen müzik eğitiminin sonraki sınıflarda öğrencinin gelişimine ve diğer derslerin etkililiğine sağlayacağı yarar göz ardı edilmektedir.

Müzik dersinin başarıya ulaşması dersin uygulayıcısı olan öğretmenlere bağlıdır. Sınıf öğretmenlerinin çoğu Müzik dersi yerine Matematik, Fen Bilgisi gibi derslerdeki eksiklikleri gidermeye çalışmaktadır. Çocuğun müzikal gelişim

ihtiyaçlarına, müzik eēitimlerinin yetersizliēi nedeniyle cevap veremeyen üretmenler, ezbere dayalı arkı üretimleri ile müzik dersleri yapmaktadırlar (Yaēcı, 1995:28). Bu şekilde işlenen müzik dersinin, çocukların kendini ifade edebilme becerisini geliştirmede çok yetersiz kaldıēı, ayrıca renme, algılama ile doērudan ilişkisi bulunan bireysel farklılıklara yönelik ihtiyaçların karşılanamaması da eēitim sistemine baēlı amaçların saēlıklı gerçekleşmesinin önündeki en önemli engellerden biridir. İlkretim Müzik Dersi Programı'nın temel beceriler bölümünde yer alan müziksel yaratıcılık konusu, var olan müzik dersi etkinliklerinin bu alana yönelik yeterli uygulama örnekleri yaratamaması nedeniyle tam olarak ilenememektedir (Küçük, 2008:3). Müzik eēitimi, yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde sanat eēitiminin en uygun alanlarından birini oluşturmaktadır. Ancak, retmen merkezli, blok flüt ve arkı üretimiyle sınırlı müzik dersleri yaratıcı potansiyeli ortaya ıkaramamakta, nitelikli bireyler yetiştirme konusunda istenilen sonuca götürmemektedir (Bilen, 1999). Bu da müzik dersinde yaşanan sorunlara örnek teşkil etmektedir. renme alanlarının yeterli kaynaklarla zenginleşmesi, retmenlerin kendi yeteneklerini geliştirici ortamları oluşturması, eēitim durumlarında bir takım deēiřikliklerin ya da çeşitliliklerin arttırılması gibi ihtiyaçları beraberinde getirmektedir.

Yaşanan engeller, rencilerin müziksel yetenek ve becerilerinin gelişimini destekleyecek yaklaşım ve yöntemlere ihtiyaç duyulduēunu gözler önüne sermektedir. Üretimde, bütün renme durumlarına uygulanabilecek tek bir yöntem bulunamayacaēından dolayı retmen, birden fazla yöntemi uygulayabilmelidir (Alıcıēzel, 1975, Aktaran: Çevik, 2007:1). Çünkü belirli bir üretim yönteminin uygulanması, rneēin: bir ders için belirlenen amaçlara o dersin retmenine ve o dersteki renci grubunun özelliklerine baēlı olarak farklılık gösterir (Saban, 2000). Üretim yöntemi renciye sadece bilgi vermekle yetinmemeli, aynı zamanda rencilerin iřbirliēi yapma, tartışma yeteneklerini ve sosyal ilişkilerini de geliştirmelidir (Gürdal, şahin, epoēlu, 1996).

Müzik dersi; üretmenin rehberliēinde, çocukların kendi yaşantılarından yola çıkarak, merak ederek, keşfederek, tecrübe yolu ile verilmelidir. Böyle bir renme yaşantısı, hem bilgilerin kalıcılıēını, hem de ocuēun müzik dersine yönelik

tutumlarında önemli ölçüde değişiklik yapabilme olanağını sağlayacaktır (Akyüzlür, 2007:5). Yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde önemli yer tutan müzik derslerinin, günümüzde etkililiği deneylerle kanıtlanmış uygun yöntemler ile sunulması gerekmektedir (Bilen, 1999).

Müzik dersinin yapısına uygunluk ve sözü geçen bütün kazanımların edinilmesine işleyiş bakımından yardımcı olan yaratıcı drama yönteminden bu noktada söz etmek gerekir. Bu yöntemle öğrencinin derse aktif katılımının sağlanacağı, yaparak-yaşayarak öğreneceği ve öğrendiklerinin daha kalıcı olacağı düşünülmektedir (Önder, 2007:4).

Drama, eğitim ve öğretimde yeni bir oluşumdur. Ezbere dayalı bir eğitim çocuğun zihinsel gelişimini, araştırma yapabilmesini, diğer insanlarla olan ilişkilerini, paylaşmasını ve etkili öğrenebilmesini engeller. Yaratıcı Drama ise çocuğun yaratıcılığını geliştiren, yetiştiren ve onu hayata hazırlayan hem başlı başına bir eğitim alanı hem de etkili bir öğretim yöntemidir (MEB, 1999:7). Hem bir öğretim yöntemi, hem bir disiplin alanı hem de sanat eğitimi aracı olan Yaratıcı Drama, anlatımsal yaratıcılığı, çocuğun toplumsallaşmasını ve bilinçlenmesini geliştiren yardımcı bir alandır.

Yaratıcı Drama yöntemi, gerek hazırlık gerekse uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğrenci merkezli eğitimi baz alır. Amaç, çocukları öğrenme süreci boyunca etkin kılmak, bu süreç içerisinde neşeli vakit geçirmelerini ve öğretilenlerin kalıcılığını sağlamaktır. Bu nedenle ilköğretim dönemindeki çocukların zihinsel, fiziksel, dil, sosyal, duygusal ve kişilik gelişimlerine katkıda bulunabilmek için drama önemlidir. Çünkü drama yöntemi ile yaparak ve yaşayarak öğrenme daha kalıcı ve eğlendiricidir. Çocuklar hem yaratıcılıklarını geliştirebilir, hem bireysel doyum sağlayarak başarıyı yaşayabilir, arkadaş edinebilir, kendini ifade edebilir, dil gelişmelerinde ilerleyebilir, enerjilerini olumlu yönde harcamış olurlar (Selimhocaoglu, 2004:5).

Eğitimdeki yeni yaklaşımlar yaratıcı dramayı öğretmenlerle öğrenciler arasındaki ilişkilerde, problem çözme sürecindeki aşamaları gerçekleştirdiği ve eleştirel düşünmeyi sağladığı için önemli görmektedir. Grupla yapılan, bir değişim ve etkileşim

süreci olan yaratıcı drama sayesinde, öğrencilerin sosyal iletişim becerilerini, özgüvenlerini arttıran, kendilerinde var olan yaratıcılık güçlerini ortaya çıkaran ve karşılaşılan bir problem karşısında çözüm üretebilecek yetkinliğe ulaştıran bir eğitim kalitesi yakalanabilmektedir. Yaratıcı drama, eğitimde çocukların soyut ders konularını somutlaştırmalarını sağlamaktadır. Çocukların derse ve konuya ilgilerini çekerek öğrenmenin kalıcı olmasına yardımcı olur (Aral ve diğerleri, 2000; Akt. Kaplan, 2006). Drama ile öğrenci aktiftir, öğrendikleriyle kendi yaşantıları arasında bağıntı kurar, grup çalışmalarına katılır, konuya motive olur, kendi yaşantılarını da işe koştugu için herhangi bir dersin bir konu başlığı drama yöntemi ile işlenir. Çünkü temelinde yaratıcılık vardır. Burada hem liderin (öğretmen) hem de katılımcının (öğrencinin) yaratıcılığı önemlidir. Bunu yaparken öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerini bir arada kazanmasını sağlar (Karadağ ve Çalışkan, 2006:47).

Müzik dersi ile yaratıcı dramının öğrencilerin hem bireysel hem sosyal gelişimi destekler nitelikte olması, öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak kazanımları içermesi gibi benzerlikler bulunmaktadır. Bu ve bunun gibi benzerlikler müzik dersinde yaratıcı drama yönteminin uygulanabilmesini destekler niteliktedir.

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim üçüncü sınıf Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkisi nedir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; üçüncü sınıf müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkisini belirlemek ve elde edilen bulgular doğrultusunda sınıf öğretmenlerine öneriler geliştirmektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemiyle işlendiği grubun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının programın ön gördüğü yöntemle işlendiği grubun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemi ile programın ön gördüğü yöntemin son testleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Yeni mevzuatla tüm derslerde birçok farklılık ortaya çıkmıştır. Öğretmenin süreç içerisindeki rolünde radikal değişimler olmuş, öğretmen konumundan bilgi edinmede bir yönlendirici konumuna gelmiştir. Ders içerikleri de bununla paralel bir şekilde değişmiş öğrencinin sadece bilişsel gelişimle aktif olması değil, duyuşsal ve devinişsel alanda da ön plana çıkmasını sağlayan birçok değişiklik ortaya çıkmıştır. Yaratıcı, kişisel becerilerini geliştirmiş, bilgiyi nasıl kullanacağını, nasıl öğreneceğini bilen bireyler yetiştirmek amaç olarak belirtilmiştir. Bu noktada ifade ve beceri derslerinin etkisi yadsınamaz hal almıştır. İfade ve beceri derslerden biri de müzik dersidir. Müzik dersinde öğrenme alanları dinleme-söyleme-çalma, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık, müzik kültürü olarak dört başlık altında toplanmıştır. Dört öğrenme alanının her birinde de mevzuatta ortaya koyulmuş amaçlar ortaktır ve müzik dersine ilişkin özel amaçları da konu kapsamında bünyesinde barındırmaktadır. Müzik eğitimiyle amaçlanan ve tüm öğrenme alanları için geçerli olan öğelerden biri de yaratıcılığı geliştirmektir. Yaratıcılık hem öğrenme alanlarında yer almış hem de Müziksel Yaratıcılık başlığı altında ayrıca programda yer bulmuştur. Kazanımlar incelendiğinde bu kazanımların öğrencinin hem duyuşsal hem de devinişsel alanda birçok edinime sahip olabileceği yapıyla örüntülendiği görülmektedir.

Kazanımların yanında müzik eğitiminde dönem özelliklerine de dikkat edilmelidir. Çocukların yaklaşık yarısında, daha 2-6 yaşları arasında görülmeye

başlayan özel müziksel kımıldanmalar görülmektedir. Hızlı bir gelişim içinde biçimlenen bireysel müzik yetenekleri olarak ilk en yüksek noktasına 10. ve 11. yaşlarında erişir. Çocukların 9 ila 12 yaşları arasını içine alan dönem, müzik davranış bilimcileri ve eğitimcilerince, müziksel güçlerin biçimlendirilmesi açısından çok önemli bir dönem olarak görülür. Bu durum, bu aşamadaki müzik eğitime özel bir önem kazandırır (Uçan, 1996:15-16). Bu bağlamda ilköğretimin ilk sınıflarında müzik eğitimini etkili ve etkin bir şekilde işlemek ayrıca önem taşımaktadır. Müzik dersinde etkili bir şekilde kullanılabilecek ve aynı zamanda yaratıcılığı olumlu yönde etkileyebilecek bir yöntem olarak yaratıcı drama düşünülebilir. Çünkü Yaratıcı Dramada çocuk kendini istediği gibi ifade etme özgürlüğüne sahiptir. Kendini hem bireysel hem de grup içerisinde keşfeden, özgün ürünler ortaya koyan çocuk başarısını etkin bir şekilde ortaya koyabilecektir. Müzik dersin de yer alan Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanının etkili işlenebilmesinin öneminin yanında; ayrıca yeni müfredat uygulamaya geçmiş ve öğrenme alanlarının etkili bir şekilde nasıl işleneceğine ilişkin çalışmaların öğretmenlere alternatifler sağlayacağı önemli hale gelmiştir. Neticede eğitim sürekli gelişen ve değişen bir süreçtir. Bu süreçte programın ve öğrencinin ihtiyaçlarına uygun yöntemlerin belirlenmesi gerekmektedir. Alan literatürü tarandığında müzik dersinde özellikle ilk sınıflarda bu tarz araştırmaların azlığı göze çarpmaktadır. Farklı yöntemlerin Müzik dersi üzerindeki etkisine ilişkin çalışmalar tespit edilen eksikliğe çözüm aramada yön gösterici olabilir. Etkin bir öğrenme yöntemi olarak Yaratıcı Drama ile ilgili yapılacak çalışma buna bir örnek teşkil edebilir. Bu sebeplerle;

Araştırma, müzik dersi ve yaratıcı drama yönteminin yapı benzerliklerini, alan literatüründeki çalışmaların azlığını göz önünde bulundurarak şekillendirilmiştir. Araştırmanın, Müzik dersindeki kazanımların edinilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkililiğini tespit edebilmek, alana katkı sağlayabilmek ve öğretmenlere alternatif öneriler sunmada katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2009-2010 öğretim yılı, Bolu ili Merkez ilçeye bağlı random yolla seçilen bir ilköğretim okulunun yine random yolla seçilen üçüncü sınıfları (biri deney diğeri kontrol gurubu olmak üzere) ile,

2. Üçüncü sınıf müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımları ile,

3. “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarına yönelik ölçme araçlarıyla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yaratıcı Drama: İlköğretim 3. sınıf Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” temasının işleminde deney grubuna uygulanan ısınma / hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamalarından oluşan yöntemdir.

Müziksel Yaratıcılık: Öğrencilerin bireysel yaratıcılık ve üretme becerilerini, müzik yoluyla geliştirmeyi amaçlayan 3. sınıf müzik dersi öğrenme alanıdır.

Müzik Dersi: İlköğretim 3. sınıfta yer alan ifade ve beceri dersidir.

Programın Öngördüğü Yöntemler: İlköğretim 3. Sınıf müzik dersi müziksel yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları için belirtilen anlatım, gösterip Yaptırma, gösteri, beyin fırtınası, benzetim yöntemlerdir.

BÖLÜM II

2. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür

Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür bölümünde araştırma kapsamındaki ilgili kuramsal temeller ve literatür açıklanmaktadır.

2.1. Kuramsal Temeller

Bu bölümde kuramsal temeller yer almaktadır.

2.1.1. Müzik Eğitimi

Bireyleri ve toplumları biçimlendirme, değiştirme ve geliştirmede eğitim en etkili süreçtir. Bireyin donanımlı olarak yetiştirilmesinde çeşitli branşların varlığına ihtiyaç duyulmakta ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenen dallar, eğitimin içerisinde yerini almaktadır. Müzik eğitimi de bu branşlardan biri olarak eğitim içerisinde bulunmaktadır. Bir sanat ve bilim dalı olarak görülen müzik, eğitim içerisinde bilim dalı adıyla müzik eğitimi olarak ifade edilmektedir. Müzik eğitimi genel eğitim içerisinde davranış değiştirme ve geliştirme bakımından önemli ve özgün bir yere sahip bulunmaktadır. Genel kültürlenme süreci içerisinde müzik eğitimi insan ve toplumların gelişimi ve dönüşümü ile birlikte sürekli gelişerek değişmiştir (MEB, 2006a). Günümüzde var olan bu eğitim dalı için birçok tanımlama bulunmaktadır.

Müzik eğitimi ile ilgili çeşitli tanımlamaları şu şekilde sıralamak mümkündür.

“Müzik eğitimi temelde bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 2003). Yine Uçan (1997:10) tarafından müzik eğitimi “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür” şeklinde öz bir biçimde ifade edilmiştir.

Orfioğlu (1989:6; Aktaran: Önder, 2007:10)’na göre müzik eğitimi, “Bireyin ses ve ritim duygusu ile algılama yeteneklerini geliştirmek, müzik dinleme yeteneğini işlemek, bunu alışkanlık haline getirmek, yaratıcılığını geliştirmek, kendini, çevresindeki insanları, doğayı tanımasını ve yorumlamasını sağlamak, müzik yeteneğini keşfetmek, ortaya çıkarmak ve işlemeyi amaçlamaktadır” şeklinde tanımlanmaktadır.

Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözümü ve bu amaçlara yönelik nasıl iş birlikçi çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Akademik olarak müzik eğitimi sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analizleme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler müzik öğretiminde tam belirgin olmamakla birlikte çocuğun bu yöndeki becerilerinin gelişimini güçlendirici yöndedir (Şendurur, Akgül Barış, 2002). Kişisel becerilerde ise müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olmasını desteklemektedir (Uçan, 1997:14). Nelly Caron’a göre ise “Müzikle eğitim her şeyden önce duyarlılığı uyandırmak, duyuşsal algıları artırmak, bireylerdeki becerikliliği geliştirmek, kısacası insanı geliştirmek amacıyla olmalıdır” (Yavuzer, 1993:122).

Geniş kapsamlı bir şekilde müzik eğitimi; bireyin ses ve ritim yolu ile algılama yeteneklerini geliştirmek, algıladığı sesleri çözümlemesini sağlamak ve bunu yaşayışına katmak, çözümlediği müziği hareket, jest, söz ve ses ile anlatmasını sağlamak, müzik dinleme genel yeteneğini işlemek, bunu alışkanlık haline getirmek, yaratıcılığını

geliştirmek, bireysel olarak ve toplulukla müzik yaptırarak toplumsal davranışlar geliştirmesini sağlamak, kendini, çevresindeki insanları, doğayı tanımasını ve yorumlamasını sağlamak, eleştirici bir beğeni geliştirmek, yerel, ulusal ve evrensel müziği ile ulusal kültürünü ve geleneklerini tanımasını sağlamak, kulak, ses, çalgı eğitimi ile genel ve özel müzik yeteneğini keşfetmek, ortaya çıkarmak ve işlemeyi amaçlamaktadır (Orfioğlu, 1989:6; Aktaran: Yağcı, 1995:70).

Tanımlamaların ve amaçların yanında müzik eğitiminin kapsamına bakıldığında Uçan müzik eğitimi iki açıdan incelemiştir. Bunlar; davranışsal ve içeriksel olarak isimlendirilmiştir. Uçan (1997:14)'a göre *davranışsal açıdan* ele alındığında, müzik eğitimi, şunları kapsar:

- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müzik dinleme eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı arttırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi, temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitme (kulak) eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müziksel devinim ve ritim (tartım) eğitimi
- Müzik bilgisi eğitimi
- Yaratıcılık eğitimi
- Beğeni eğitimi

- Müziksel kişilik eğitimi
- Müziksel duyarlılık eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşim eğitimi
- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi (Uçan 1997:14).

Belirtilen kapsam doğrultusunda Müzik eğitiminin bireyin duyuşsal ve devinışsel davranışlarındaki olumlu etkilerinin yanı sıra, bireyin bilişsel öğrenmelerinde de önemli ölçüde etkili rol oynadığı birçok araştırmada belirtilmiştir. Bireyin çevreyi ve dünyayı tanımada, çevresindeki olayları sağlıklı ve dengeli bir şekilde anlamada ve sentezlemede, ayrıca dikkat, algı, hafıza, içgörü gibi süreçleri en üst düzeyde kullanmada, müzik eğitiminin rolü ve etkililiği açıktır (Şendurur, Akgül Barış, 2002). Etkili bir müzik eğitimi için, bireyin müziksel algılama yetilerini çoğaltıp çeşitlendirmeli, tek yönlü müzik yapma ve dinlemeden kurtarıp çeşitli tınılara daha bilinçli yaklaşımını sağlamalı, bu çoğulcu, değişik türdeki müzik çalışma ve etkinliklere aktif katılımı sağlamalıdır (Yağcı, 1995:70). Verimli ve etkili bir müzik eğitimi için uygun bir yaklaşım içerisinde bulunmak, amaçlara ulaşma ve istenilen düzeyde gelişim kaydetme açısından önem taşımaktadır.

2.1.2. Yaratıcılık

Çağdaş toplumun, bugünün insanından beklediği en önemli özelliklerden biri, sorun çözücü olmasıdır. İnsanoğlu geçmişten bugüne değişik sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunların boyut değiştirerek gelecekte de süreceği kaçınılmazdır. Toplumun bugün geldiği seviye, insanın yaratıcı bir şekilde sorun çözmesinin bir ürünüdür (Doğanay, 2000:172). Başka bir ifadeyle karşılaşılan sorunların ya da sorun olabilecek fikirlerin önceden tahmin edilerek saptanması, bunlara çözüm önerileri getirilmesi ve çözümlenmesi gibi önemli görevleri olan yaratıcılık, sorunların çözümünde merkezi oluşturur (Bonk ve Smith, 1998:263).

Yaratıcılık kavramının batı dillerinde karşılığı “kreativiet, creativity”dir. Latince “creare” sözcüğünden gelmektedir. Bu sözcük 1. Yaratıcı olma durumu 2.

Yaratma yeteneği anlamlarına gelmekte ve dinamik bir süreç olarak nitelendirilmektedir (Tdk, 2005).

Yaratıcılık; yeni, özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem çözme sürecini içeren, kişinin zeka unsurlarını da özgün ve üretime dönük kullandığı bir bilişsel yetenektir (Aslan, 2001). Rıza (2000)'ya göre yaratıcılık; var olan kalıpları yıkma, başkalarının yaşıntılarına açık olma, alışılmışların dışına çıkma, bilinmeyenlere doğru adım atma, empoze edilmiş düşünce çizgisini kırma ve yeni bir düşünce çizgisi ortaya koyma, belli bir problem için değişik alternatifler ortaya koyma, belli bir problem için alternatif çözümler getirme, başka şeylere yol açan yeni bir şey ortaya koyma, bilinmeyen yeni bir teknik veya yöntem icat etme ve insanlara yararlı olan bir aracı bulmadır. Üstündağ (2009:5) ise çeşitli tanımların ortaklıklarından yola çıkarak yaratıcılığı “işte buldum dedirten, tüm bilişsel, duyuşsal ve devinişsel etkinliklerde yeni bir söylemi, davranışı, tutumu, beceriyi, ürünü, yaşam felsefelerini vd. ortaya koymayı göze almaktır” şeklinde tanımlamıştır.

“Yaratıcılığın genel özellikleri ve gelişim süreci insandan insana farklılık göstermesine rağmen, yaratıcılığı belirleyen ortak özellikler vardır. Bunlar: orijinallik; çok yönlü düşünme; esneklik; akıcılık; bağımsız düşünebilme, farklı ve etkili sonuçlara ulaşmaktır” (Kincaid ve Duffus, 2004:11; Aktaran: Gartenhaus, 2000:18-19).

Yaratıcılıkla ilgili özellikler çeşitli yazarlara göre farklılık göstermektedir. Black'a göre (1990, Aktaran: Özcan, 2007:60), duygulu olmak, kaderciliğe eğilimli olmak; uyumlu, sabırlı, dikkatli, esnek, akıcı, orijinal, zeki, enerjik, hayal gücü yüksek, mizah duygusuna sahip olma, dünyaya farklı bakabilme, olasılıkları görebilme, değişik ve çeşitliliklerden haşlanabilme, gibi özellikler yaratıcılığın oluşmasında etken olmaktadır. Genel olarak yaratıcılıkla ilgili özellikler incelendiğinde ortak bazı noktalara ulaşılabilmektedir. Özcan (2007:61)'a göre bu ortak noktalar:

- 1.Esneklik,
- 2.Çok yönlü düşünme,

- 3.Çevreye karşı duyarlılık,
- 4.Yeni durumlara karşı ilgili olmak,
- 5.Akıcılık (kelime, çağrışım, ifade ve düşünce akıcılığı),
- 6.Çabuk ve bağımsız düşünebilmek,
- 7.Çabuk ve bağımsız hareket edebilmek,
- 8.Özgünlük,
- 9.Değişik sonuçlara ulaşabilmek,
- 10.Yaratıcı süreç hakkında bilgi sahibi olmak,
- 11.Bilme biçimlerini, yaratıcılık ve düşünme önündeki engellerin neler olduğunu kavramak,
- 12.Kendi yaratıcılık bilincimizi ve onun işlevselliğini artırma konusunda kararlı olmak,
- 13.Merak
- 14.Eleştiriye açıklık,
- 15.Kuşkululuk, seklinde özetlene bilir.

Gerçekte bu özelliklerin bireyde ortaya çıkması ise kalıtım, stres, toplum baskı gibi yaratıcı düşünceyi engelleyici etmenlerin olmadığı özgür ortamlarda mümkündür. Yaratıcılığın geliştirilmesinde çocuk, ancak özgür düşünebilme ve düşüncesini davranışlara yansıtabilme hakkına sahipse araştırma ve soru sorarak merakını giderebilme yeni deneyimler yaparak yaşantısını zenginleştirebilme gibi olumlu uyarıcılar alabildiği ortamda yaratıcılığını geliştirebilir (Özcan, 2007:60). Yönlendirilen mesleklerde yaratıcılık konusunda gelişime etken olabilir. Yapılan araştırmalar her ne kadar eğitim düzeyinin yaratıcılığı fazla etkilemediğini gösterse de, birikimlerimiz arttıkça daha köklü yenilikler getirebileceğimiz de açıktır. Uzmanlık alanı ise yaratıcılığımızı biraz daha doğrudan etkileyebilir. Resim, müzik veya mimarlık alanlarında eğitim görmüş olanlar, yaratıcılık becerilerini daha çok kullanmak zorunda oldukları için daha fazla geliştirebilirler (Yıldırım, 2002).

Yaratıcılık becerisinin geliştirilmesinde ve doğru eğitim ortamının sağlanmasında öğretmene büyük görev düşmektedir. Öğrencideki yaratıcı potansiyeli ortaya çıkarabilmek ve yaratıcı bireyler yetiştirebilmek için öğretmenin kendisinin de yaratıcı düşünme becerisine, yaratıcı dersler planlayabilme bilgisine sahip olması

gerekmektedir (Gürgen, 2006:82). Öğretmenlerin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirebilmesi için geliş gerçekleştirebilmesi için eğitim ve yaratıcılık arasındaki ilişkinin boyutlarını ortaya koymak gerekmektedir.

Yaratıcılık ile eğitim arasındaki ilişkiyi dört açıdan inceleyebiliriz: Eğitim düzeyi, eğitim dalı, eğitim tarzı ve yaratıcılık eğitimi. Yıldırım (2002)'a göre, "Yaratıcılık ile eğitim arasındaki en önemli ilişkiyi eğitimin tarzı oluşturur. Eğitim dalı ve düzeyi ne olursa olsun sadece mantıksal düşünceye, yani mevcut olanlara dayalı eğitim, yaratıcılığın gelişmesini engeller".

Eğitim ortamında yaratıcılığı geliştiren durumlar uygun ortamlarla sağlanabileceği gibi engelleyen etmenlerde söz konusu olabilmektedir. Öğrencilere ifade özgürlüğü vermemek, kendiliğindenliği ve bağımsızlığı engellemek, merakı ve araştırmacılığı törpülemek, kendine olan güveni azaltmak veya bunların oluşmasına neden olacak etkinlikler, öğrencilere okuma, inceleme, araştırma için zaman vermemek; eleştirilerine, düşüncelerine ve hatalarına karşı hoşgörülü olmamak; öğrenmeye yönelik her çabayı karne notuna bağlamak yaratıcılığın gelişmesini engelleyecektir (Doğan, 2005).

Yaratıcılık üzerine bir eğitim programı veya ders, bu becerinin gelişmesine katkı yapabilirse de, her beceride olduğu gibi yaratıcılığı yaşamın doğal bir parçası haline getirememek ve yaşamın her alanında teşvik edememek durumları eğitimden kazanılacakları sınırlı hale getirecektir (Yıldırım, 2002).

2.1.3. Müziksel Yaratıcılık

Müziksel Yaratıcılık, kişinin tanıdığı müzik kalıplarını hiç bilmediği ya da tamamen yeni bir düzende bilinçli ve bilinçsiz bir şekilde uygulayabilmesi sebebiyle bilişsel bir süreçtir (Gordon, 1988). Bu süreç şu şekilde gelişir; önce, kişi sayısız yeni müzik fikirleri üretir sonra bunlardan seçimler yapar ve müziksel ifade elde edebileceği şekillerde bir araya getirir. Öğretmenler bu iki süreci öğrencilerin hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını pekiştirip, aynı zamanda bilgi ve yeteneklerini başkalarının da duyabileceği ve en azından bir nebze de olsa anlayabileceği şekilde yeni fikirler

üretmek müzik yapabilmeleri için gerekli bilgileri vererek onları destekleyebilirler (Hickey ve Webster, 2001; Webster, 2002; Miner, 2007:1).

Swanwick ve Tilmann (1986), 700'ün üzerinde çocuğun yaptığı kompozisyonları analiz ederek yaptıkları araştırma sonucunda müziksel yaratıcılığı 8 aşamaya ayırmışlardır (Gürgen, 2006:85-86).

1. Algı (0-3 yaş): Çocuk bu yaşlarda seslere karşı ilgi duymaya başlar. Sesin doğasını araştırmaya istek duyar. Çocuğun vuruşları ritmik değildir ve düzensizdir. Müziksel ifadeleri tonallık ve yapısal olarak anlam taşımaz.
2. Değişim (4-5 yaş): Bu yaşlarda çocuk düzenli ritim vurma becerisini kazanmaya başlar. Doğaçlamaları daha uzun ve seçtiği çalgının doğasıyla yakından ilişkilidir.
3. Kişisel Anlatım: Çocuk önce şarkılarına daha sonra çalgısıyla meydana getirdiği doğaçlamalarına kendi anlatımını eklemeye başlar. Yaptığı doğaçlamaları kendi istediği hızda ve gürültüde ifade eder. Çocukta biçimsellikten uzak olarak bir miktar yapısal kontrol saptanır.
4. Anadil (5-6 yaşlarında başlar, 7-8 yaşlarında belirginleşir): Ritmik ve melodik ifadeler tekrarlar şeklinde ortaya çıkar. Çocuğun yapısal cümlelerinde geleneksel bazı müziksel anlatımları gösteren küçük ezgiler saptanır.
5. Kurgusal (10 yaşında ortaya çıkar): Biçimsel bilginin olmayışı imgesel sapmaya yol açar. Cümlelerin ve vuruşların kontrolü doğru notayı arama eğilimi nedeniyle daha değişkendir. Bu aşamada çocuğun müzikteki yapısal olanakları araştırma isteğine ait kanıtlar bulunmaktadır.
6. Dilsel (13-14 yaş): Müzikte motiflerin çocukta yerleşmesinin ardından cümlelerin sonunda bir zıtlık görülür. Cevap cümlelerine rastlamak, çeşitleme ve son eklentiler sıklıkla görülür. Bu aşamada çocukta teknik anlatım ve yapısal kontrolün yerleştiği görülür. Daha olgun bir müzik tarzı geliştirmeye yönelik güçlü bir eğilim fark edilir. Ayrıca popüler müzikten etkilenme de görülür.
7. Simgesel (15 yaş): Bu aşamada çocukta güçlü bir kişisel tanımlama saptanır. Müzikten etkilenme daha belirgindir. Çocuğun bilinç düzeyinin anlatımı ile birlikte müzikal bilişsel süreçler de kendini göstermeye başlar.

8. Sistematik (15 yaş ve üstü): Kendi müzikal birikimini yansıtabilecek düzeye erişmiş, donanımlı müzik insanıdır. Estetik kaygıları da gözeterek çok yönlü, imgesel ve orijinal müzikal düşünce yaratmaya başlar. Kompozisyonları bilinçli şekilde oluşturulmuş müzikal materyalleri içerir (Leung, 2002:81-82; Aktaran: Gürgen, 2006:86).

1-8. sınıf müzik dersi öğretim programında müziksel yaratıcılık bir öğrenme alanı olarak yer almıştır. Yeni yaklaşımların ön plana çıktığı, öğrencinin kendini ve yaratıcılığını geliştirmesinin önem kazandığı bir mevzuatta müziksel yaratıcılık başlığının ayrıca bir öğrenme alanı olarak ele alınması verilen önemin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

2.1.4. Yaratıcı Dramanın Tanımı

Drama sözcüğünün kökü Yunancadaki “dran”dan gelmektedir. Dran; itmek, çekmek, yapmak, etmek, eylemek anlamlarında kullanılmaktadır (San, 1990). Drama sözcüğü bugünkü anlamına yakın biçimde yine Yunancada bulunan Dromenon “seyirlik olarak benzetme” anlamına daha yakındır ve eylem anlamını taşır (And, 2003:17).

Tiyatro bilimi içerisinde drama özetlenmiş, soyutlanmış eylem durumları anlamını taşımaktadır (Adıgüzel, 1993:142). Türkçe sözlükte drama kelimesine bakıldığında dram sözcüğüne yönlendirme yapmaktadır. Dram ise; 1. Sahnede oynamak için yazılmış oyun 2. Acıklı, üzüntülü olayları bazen güldürücü yönlerini katarak konu alan sahne oyunu ya da sinema filmi 3. Tiyatro edebiyatı anlamlarıyla belirtilmektedir (Tdk, 2005:572). Drama sözcüğü dilimize Fransızcadan gelmiş ve Fransızcada bu sözcüğün burjuva tiyatrosu anlamı tiyatrodaki yer alan birçok türle eş anlamda kullanılmıştır. Hatta dramanın tiyatro olarak anıldığı zamanlar olmuştur (Karadağ ve Çalışkan, 2008).

Dramanın kökeniyle ilgili tanımlamalarda en belirgin olan tiyatrallığı ve devinime dayalı olmasıdır. Drama, insanın tüm eylemlerini içerir (San, 1990:573). Yaratıcı Drama ile ilgili çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Bu tanımlamalardan bazıları şu şekildedir:

“Dramatik sanatlar içinde yer alan yaratıcı dramaya görsel ve plastik öğeleri taşıması, ses, söz ve devinime dayalı olması ve tüm sanatları içinde barındırmasıyla bütüncül bir sanat denilebilir” (Okvuran, 1993:5).

“Bilişsel davranışları, duyuşsal özellikleri ve devinişsel becerileri kazandırmada öğretim yöntemi, duyuların eğitimiyle bütüncül bir estetik anlayışı oluşturmada sanat eğitimi alanı, yaşanan süreci betimleme, açıklama ve kontrol edebilme olanaklarıyla disiplindir” (Üstündağ, 1996).

“Bir eylemin, bir olayın, duygunun, çeşitli rollerin, bir kavramın, konunun ya da öykünün, hatta şiirin, canlı ya da cansız varlıkların, sözel ve sözsüz, kendiliğinden davranışlarla, taklit yolu ile temsili olarak ifade edilmesi, canlandırılmasıdır” (Önder, 2000:32).

“Herhangi bir konuyu, doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro tekniklerinden yararlanarak bir grupta ve grup üyelerinin birikimlerinden, yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalar yapmaktır” (Adıgüzel, 2006:17).

“Kuramsal ve uygulamalı (atölye) çalışmalarıyla sürdürülen bir grup etkinliği, bireysel ve grupta geçirile gelen yaşantıların oluşturulduğu bir süreçler bütünü, kurallar içindeki sonsuz özgürlüklerle yeni yaşantılar oluşturma, dramatik öğelerin işe koşulmasıyla gerçekleştirilen eylem ve çatışmalar üzerine kurgulanan rol oynamalardır” (Üstündağ, 2009).

“Bir başka yaklaşımla, yaratıcı drama, önceden yazılmış bir metin olmaksızın katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlama canlandırmalardır” (San, 1998).

Johnson (2002; Aktaran: Miner, 2007)’a göre drama çocukların kavramları keşfedebilmelerini bilgiyi kazanabilmelerini sağlayan, düşünme becerilerinin gelişimini besleyen bir öğrenme aracıdır. Drama, hareket, müzik ve konuşma içinde doğaçlama çeşitlerinin ortaklaşa kullanıldığı, pasif izleyicilerin yerine aktif katılımcıların oluşturduğu etkinliklerdir.

“Dramanın, bir kişisel gelişim aracı ve öğretme tekniği olarak tatbik edilmesidir” (Francis, 1981:14; Aktaran: Karakaya, 2007:106). Bu tanım dramanın eğitimde kullanımındaki iki farklı uygulamayı kapsamaktadır. Birinci uygulamada drama başlı başına bir konu olarak düşünülürken, ikincisinde başka konuları öğretmek için bir araç olarak görülür. Drama ister bir öğretme aracı olarak kullanılsın ister kendi başına bir sanat formu olarak görülsün, her iki halde de dramatik eğitim, içinde taklit ve/veya özdeşleştirmeyi barındıran dramatik oyuna dayanır (Sağlam, 2004).

En çok karşılaşılan tanımlamayla Yaratıcı Drama, doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 1990). Ancak, yaratıcı eğitsel drama çalışmaları 1) tiyatro yapmak 2) oyunculuk değildir.”

Tanımlar incelediğinde hepsinde ortak olarak bir dramatiklik durumu, eyleme dayalı olması, canlandırmalar yoluyla ifade edilmesi ve yaratıcı bir süreç olması gibi durumların var olduğu görülmektedir. Farklılıkları oluşturan ise yaklaşımlar olup, bir öğretim yöntemi, bir sanat eğitimi dalı, bir disiplin perspektifiyle çeşitli tanımlamalar halini almaktadır.

Drama, geçmiş yaşantılardan yola çıkarak yeni tasarıların ortaya konduğu oyunsu bir süreçtir. Bu tasarıların ortaya konduğu sürede birey kendisiyle, çevresiyle etkileşimi ve iletişimi sağlar. Bu etkileşim ve iletişim, bireyin kendine ve topluma karşı olan farkındalığını artırır (San, 1990:575).

Bunların yanında Yaratıcı Drama;

- Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlama,
- Eleştirel düşünme yeteneği kazandırma,
- Sosyal gelişim ve birlikte çalışma yeteneği kazandırma,
- Moral ve manevi değerlerin gelişmesi ve çocukların ahlaki değerleri keşfetmelerine olanak sağlama,
- Kendine güven duyma, teşvik ve karar verme becerilerini kazandırma,

- Dil ve iletişim becerilerini geliştirme,
- Farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazanma,
- Bireylerin hayal gücünü, hislerini ve düşüncelerini geliştirme gibi amaçları taşımaktadır (Ömeroğlu, 1990:44). Özetle Yaratıcı Drama kişinin kendi bedenine, duygularına düşüncelerine ve çevresinde olup bitenlere karşı bilinçli olmasını amaçlar (San, 1990:575).

Yaratıcı Dramanın yapısını, amaçlarını göz önünde bulundurulduğunda, yaratıcı ve etkili bir öğretim için önemli bir yöntem olarak yer almaktadır. "Eğitim sırasında yaratıcılığı ortaya çıkarmak için öğretimi yaratıcılık uygulamaları ile gerçekleştirmeyi esas alan yaratıcı drama yönteminden yararlanmak gerekmektedir" (Selvi ve Öztürk, 2000:43). Yaratıcı Drama çocuklar için üç önemli rol oynayan bir sanat olarak tanımlanabilir; performans sanatları öğretim programının önemli bir ortağı olarak; okuryazarlık ve sözel becerilere katkılarından dolayı dil sanatları eğitim programının değerli bir parçası olarak ve çocuklara anlayış, tolerans ve kendilerinden farklı insanlara değer verme, onları takdir etme gibi davranışları kazandırarak onların kültürel uyum ve sosyalleşme becerilerini geliştirmelerinde önemli bir yöntem olarak yer almaktadır (Cottrel, 1987).

Yaratıcı Dramanın başlıca özellikleri şunlardır:

- * Drama bir süreçtir. Başlangıçla şimdi arasında bir fark vardır.
- * Drama dramatik yaşantılara dayalıdır.
- * Drama doğaçlamalardan oluşur. Doğaçlama olmadan drama olmaz.
- * Doğaçlamalarla bir durum yaratılır.
- * Dramada gerçekle oyun iç içedir.
- * Dramada gerçekle kurgu iç içedir.
- * Drama sosyaldır; tekli, ikili, çoklu gruplarla yaratılır.
- * Drama eğitimi bütünleştirir.
- * Drama bilgiyi yaşantıya dönüştürür (Okvuran, 2003).

Etkin ve etkili bir öğretim için öğrenci ve öğretmen açısından geniş bir perspektife sahip olan Yaratıcı Drama gerek kendine özgü kazanımları gerekse amaçlanan hedefe uygun koşulları sağlamada uygun bir yöntem olduğu ifade edilebilir.

2.1.5. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Yaratıcı dramanın bir öğrenme yolu olarak en önemli varlığı; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeteneklerle bütünleşmiş olmasıdır. Her öğrenme biçiminde bulunan pek çok beceri Yaratıcı dramaya katılım yoluyla elde edilir. Bu etkinliklerde katılımcı diğerleriyle birlikte düşünür, duygulanır ve hareket eder. Drama yoluyla kişi kendi yaşantılarından yola çıkarak daha büyük buluşlar yapar, bu etkinliklere etki olarak katılarak yeni ve değişik öğrenme yolları bulur (Ömeroğlu, 1991:368). Katılımcı kazanımlara ilişkin yaşantıyı geçirirken Yaratıcı Drama yoluyla birçok alt amaca kendiliğinden ulaşmaktadır. Bu yaratıcı dramanın boyutlarına ilişkin ana amaca göre şekillenmektedir.

Yaratıcı Drama bir öğretim yöntemi, bir sanat eğitimi alanı, bir disiplin olarak çeşitli boyutlarıyla literatürde yer almaktadır. Yaratıcı Dramanın tüm boyutlarında da tanım, amaç ve ilkelerin ortaklıklarla yer aldığı görülmektedir. Belli bir sistematik içerisinde yer alan Yaratıcı Drama kendine has bir aşamalılıkta var olmaktadır. Zaman içerisinde çeşitli isimlerle adlandırılan bu aşamalılık araştırmalarda tespit edilen bulgulara göre karmaşık bulunmuş ve yeniden düzenleme yoluna gidilmiştir. Adıgüzel (2006) bu aşamaları hazırlık/ısınma, canlandırma, değerlendirme şeklinde isimlendirmiştir. Bu aşamalar liderin yapacağı çalışmaya göre biçimlendirilebilir, değiştirilebilir.

Isınma/Hazırlık Aşaması

Isındırmak, birinin bir şeye yakınlık duymasını, alışmasını, benimsemesini, yadırgamaz olmasını sağlamak ve onu alıştırmak için yapılır (Adıgüzel, 2006:25).

Yaratıcı drama da ısınmadan beklenen mekâna, lidere, katılımcılara, konuya bedensel ve zihinsel bir hazırlıktır. Isınma aşamasında öğrencilerin eğitim ve öğretim düzeyleri, şahsiyetleri, amaç ve hedefleri, aklı, duyguları, bedenini, kullanabilmesi, yaratıcılığı, hatırlama gücü, konsantrasyonu, konuşmaları, mutluluğu ve dramaya bakış açıları gibi eğitsel unsurlar önemli yer tutar (John ve O'Neill, 1984:89-92).

Isınma/hazırlık aşaması, çeşitli yöntemlerle beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal alıştırmalar yapma; tanışma, etkileşim kurma, güven duygusunu geliştirme ve uyum sağlama gibi özellikleri katılımcıya kazandıran ve oldukça kesin kurallarla belirlenen, grup liderinin yönlendiriciliğinde yapılan çalışmalardır (San, 1992). Bu çalışmada grubu oluşturan bireylerin birbiriyle bütünleşmesine yönelik alıştırmalara yer verilir. Sözü edilen alıştırmalarla bireyin bedensel ve ruhsal olarak ısınması ile konuya olan ilgisinin sağlanması amaçlanır. Tanışma ile başlayan, güven kazanma, uyum sağlama, beş duyuyu kullanmayla devam eden ve gözlem yetisini geliştirmeyle, bedenini, beynini duyumsamayla sürdürülen çalışmalar bu aşamada yer alır (Karadağ ve Çalışkan, 2005).

Bilinen çocuk oyunları ya da türetilmiş oyunlar bu aşamada etkin olarak kullanılabilir. Gerekli durumlarda rahatlama çalışmalarını içerebilir. Bu aşamanın esas amacı bir grup dinamiği oluşturmanın yanında bir sonraki aşama yani canlandırmaya hazırlıktır (Adıgüzel, 2006:25). Bu aşamada ana hedefe ulaşmayı sağlayacak oyunların seçimi, eğitim ilkelerinden basitten karmaşığa şeklinde ilerletilirse hem amaca ulaşmayı kolaylaştırabilir hem de canlandırma kısmında süreci akışkan hale getirebilir. Zorunlu olmamakla birlikte eğer gerekli görülürse aşamanın başında ya da sonunda rahatlama, dikkati toplama, odaklanma amaçlı çalışmalar ile daha çok duyguların paylaşılabileceği ara paylaşımlarda yapılabilir (Adıgüzel, 2006:25).

Canlandırma Aşaması

Etkin bir duruma gelmesini sağlamak, etkinliğe geçirmek, geçmiş bir olayı ya da durumu göstererek yaşatmak, birinin kılığına girip onu oynamak olan (Püsküllüoğlu, 2004:201) canlandırma; bir konunun süreç içinde biçimlenip ortaya konulduğu tüm oluşum çalışmalarıdır (Adıgüzel, 2006:26).

Canlandırma aşaması ana kazanımın en belirgin şekilde açığa çıktığı aşamadır. Önceden belirlenmiş, planlanmış kurallar içinde özgürce anlatılmış olan ders konusu üzerinde oyun kurma ve bu oyunları geliştirme çalışmalarından oluşur. Yaratıcılık ve imgeleme boyutları canlandırılan rollerle birlikte kendini göstermeye başlar (San,

1996:15). Gerek ferdi rollerde gerekse grupça yapılan canlandırmalarda yaratıcılığın en çok ön plana çıktığı aşamadır (San, 1996:155).

Bir konu ya da bir düşünceden yola çıkılarak öğretmen tarafından belirlenen kazanım doğrultusunda kademe kademe gidilerek öğrenciler, canlandıracağı rolü içinden geldiği gibi oynamaya başlarlar (Kayhan, 2004:27). Canlandırmada rolünü üstlenmiş olan öğrencilerden yaratıcılıklarını en üst düzeyde ortaya koymaları beklenir. Bu aşamada doğaçlama ve rol oynama aşamanın olmazsa olmazıdır. Kazanımların yapısına ve hazırlanan plana bağlı olarak Yaratıcı Drama da kullanılan teknikler sürecin etkililiğini artırmaya, çeşitli bakış açılarıyla durumu incelemeye etken olur. Burada öğretmenin kullanılacak teknikler ile ilgili gerekli donanımına sahip olması ve süreci manipüle etmeden yönlendirmesi önem taşımaktadır.

Canlandırma aşamasında yapılan doğaçlamaya uygun çalışma alanı düzenlenir. Öğrenme en iyi hangi ortamda gerçekleşecek ise ortam bu özelliklere göre hazırlanır. Bunun için aklımıza gelebilecek her türlü araç ve gereçler hazırlanır. Canlandırma süresince öğrenciler neler yapacakları belirler. Canlandırmanın süresi öğretmen tarafından belirtilir. Öğretmen planlama sürecinde gerekli yerlerde rehberlik eder ve çocuğun kendisini rahat ve güvenli hissetmesi sağlar. Öğretmen, canlandırma sürecinin en önemli öğelerinden biridir. Canlandırmayı sevk ve idare edendir (Akın, 1993:33). Bu durum dramaya ivme kazandırır: Öğretmen; rolünü oynayan öğrencileri takdim eder, canlandırma içinde değerlendirir, oyunu durdurur, tartışma yapar, ne yapacaklarını söyler, oyunu başlatır, etkinliğin bizzat içinde olur, enerjik tavırlar sergiler, kendisi de oyuna katılarak çocukları teşvik eden bir lider konumundadır (Morgül, 2004:19).

Öğretmen, bu aşamada öğrencilerin arkadaşı gibidir, baskıcı bir tavır içerisinde olmamalıdır. Öğretmen-öğrenci ilişkisi dramayı canlı kılar ve onları daha kolay motive ederek canlandırılan ders konusunu öğrenilmesinin kalıcılığı sağlanır. Burada öğretmenin liderliği ve rol alanların katılımı önemlidir (Henkel, 1995:85-90).

Öğrenciler rolünü oynarken başarısız olabilirler. Bu durum öğrencide alınganlık yaratarak drama oynamayı bırakmak isteyebilir. Öğretmen, rolünde başarısız olan öğrenci ile ilgilenerek onu kazanmaya çalışmalıdır (Önder, 2000:97). Çünkü canlandırma aşamasında kaybetmek, kazanmak, kötü, çirkin diye bir şey yoktur. Önemli olan öğrencilerin içinden geldiği gibi rolünü oynaması, arkadaş grubuna katılmasıdır.

Öğrencilerin canlandırma sırasında sözlü ve sözsüz olarak yaptıkları tüm aktiviteler kabul görülmeli, ancak, saldırganlığı ve etkinliği bozucu davranışları ise asla izin verilmemelidir (Önder, 2000:97).

Canlandırma aşamasında ortaya çıkan oluşumlar üzerine bir sonraki aşamaya devam edilebilir (Adıgüzel, 2006:26).

Değerlendirme Aşaması

Değerlendirme, drama etkinliğinin sonunda tüm grup tarafından yapılır. Drama ortamının yapısına bağlı olarak alınan bir çember formu sözel değerlendirmelerde herkesin paylaşımlarını daha rahat ifade edebilmelerine yardımcı olabilir. Herkes hem kendini hem de diğer katılımcıları değerlendirir. Eleştiriler kişiye değil role yapılır. Bu aşamada, "ne yaşadınız?", "neler hissettiniz?", "nerede güçlük çektiniz?" gibi soruların tartışılması, katılımcıların bu soruları yanıtlaması ile çalışmanın iyi olan, aksayan, eğlendiren, değiştirilmesi gereken yanlarının vurgulanması için önemli bir süreçtir.

Değerlendirmenin amacı problemi tanıtmak, ortaya koymak ve probleme yeni çözüm yolları üretmekle (Workmann ve Anziona, 1993; Aktaran: San, 1992) beraber yukarıdaki aşamaların her birinin ya da bir kaçının ardından tartışma açılması değişik soruların tartışılması ve katılımcılarla yanıtlanması ile yapılabilir.

Değerlendirme sadece sözel yolla görüş olarak yapılmayabilir. Bu işlemler gerek yazılı gerekse sözlü olarak gerçekleştirilebilir. Diğer taraftan günün gereksinimlerine ve çeşitliliğine uygun olarak geliştirilen ve kullanılan ölçme araçlarına göre de farklı değerlendirmelere yer verilebilir. Örneğin test tekniğine uygun objektif ölçme araçları, test dışı ölçme tekniğine uygun olarak hazırlanan anketler, görüşme ve gözlem formları, ölçtükleri özellikler göre hazırlanan başarı ölçme araçları, ilgi envanterleri ve tutum ölçekleri gibi ölçme araçları ile elde edilen verilere dayalı olarak değerlendirme yapılabilir (Üstündağ, 2004).

Konunun ve planın yapısına bağlı olarak değerlendirme şekli afiş, mektup, yazın türleri, ikili doğaçlamalar, şarkı, dans, ritim ile de gerçekleştirilebilir. Bu tür

değerlendirme daha çok katılımcıların yaşadıklarına yönelik geri bildirimlerini dolaylı yollardan lidere aktarmalarını kolaylaştırır (Adıgüzel, 2006:26).

2.1.6. Yaratıcı Dramanın Önemi ve Yararları

Drama, sanat yolu ile yapmış olduğu eğitim faaliyetlerinde çocukların duygularını eğitir. Duyguları eğitilmemiş kimseler çevrede olup bitenlere karşı duyarsızdırlar. Bu kimseler bakar ama görmez, işitir ama duymaz olurlar. Sanat, insanların güzellik anlayışlarının gelişmesini sağlayan bir felsefe dalıdır. Bu dal; insanlar için neyin güzel, neyin çirkin ve zararlı olduğunu araştırır (İspiroğlu, 1994:9). Yaratıcı Drama bunları kolaylaştırarak duyu organlarının gelişimine etki eder. Duyuları eğitilmiş olan kişiler ise daha kolay ve çabuk öğrenirler. Bu sebeple Yaratıcı Drama; öğrenmeyi hayat içinde sunması, dış etkenlerden soyutlaması, çocuğun bilgilerini öznelletirmesi, öğrenmeyi ve bilgiyi fonksiyonel kılması, öğrenmeyi aktif hale getirmesi ve öğrenmede öğrencilerin gelişimsel özelliklerini harekete geçirmesi açısından önemlidir (Adıgüzel, 2002:158).

Yaratıcı Drama uygulamalarında katılımcılık, farklı yaşantılar gözlemleyen birey, kendi yaşamının sınırlarını da genişletmeye başlayacaktır. Uygulamalarda fiziksel, düşünsel, duygusal ve toplumsal kesitler görüp katılım içinde olması bir yandan bireyin özgüvenini geliştirirken, diğer yandan yaşamında karşılaştığı sorunlara farklı çözümler üretmesinde kolaylıklar sağlayacaktır. Yaratıcı drama çalışmasına katılan bir bireyden genel olarak; kendini tanıma, iletişim becerilerini geliştirme, yaratıcılıkta bulunma, toplumsal gelişimi sağlama, birlikte çalışma, eleştirel düşünme gibi Yaratıcı Dramanın amaçlarını gerçekleştirmesi beklenmektedir (Selvi ve Öztürk, 2000:43). Bunların yanında, öğrenciler kendilerini ve başkalarını daha iyi tanır. Empati geliştirir. Özgüvenleri, yaratıcı güçleri ve kişilikleri gelişir. Her birey farklı özelliklere sahiptir. İçte dönük ortama giremeyen, kendini ifade etmede güçlük çeken öğrencilerin bir olumsuz durumdan kurtulmasını sağlar (Yalım, 2003:14).

Yaratıcı dramayla öğrenciye kazandırılan davranışlar maddelendirilmiş şekilde;

- ♣ Drama çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal, psikolojik ve dil gelişimini sağlar.
- ♣ Çocukta kendine güven ve saygı kavramını oluşturur, yeteneklerini keşfeder, üretici konumuna geçer.
- ♣ Bağımsız kararlar verir.
- ♣ Empati kurar.
- ♣ Demokrat bir kişilik geliştirir.
- ♣ Konuşma gücü gelişir.
- ♣ Yeni şeyler öğrenmeye istekli hale gelir.
- ♣ Yaratıcı yorumlayıcı, problemlerden kaçmayan kişilik özelliklerini kazanır.
- ♣ Hata yapma korkusu olmaksızın yeni davranışlar geliştirmeyi sağlar.
- ♣ Yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlar.
- ♣ Sanatsal içeriklere duyarlılık göstermeyi sağlar.
- ♣ Drama çocukları neşelendirir, umut ve iyimserlik duygular yaratır, şeklinde ifade edilebilir (Önder, 2007:20).

Eğitim ortamı çerçevesinde öğrencilerin gelişim özelliklerine bakıldığında; ilköğretim birinci basamak öğrencilerinin dikkat süreleri, kimi araştırmalara göre ortalama sekiz dakikadır. Bu dönemde çocuklar somut düşünme dönemindedirler. Daha çok duyu organları yoluyla gözlem ve deneyime dayalı olarak bilgi edinirler ve yargılara varırlar. Bu nedenle ilkokulun birinci döneminde çocuklara duyu organlarını kullanacakları ve yaparak, yaşayarak öğrenme olanakları sağlanmalıdır. Bu çağdaki çocukların büyük ve küçük kasları gelişme süreci içindedir. Bu nedenle çocukların ince ve küçük hareketleri çok iyi yapmaları beklenmemelidir. Çocukların gelişim hızları, yetenekleri, ilgi ve ihtiyaçları birbirinden farklıdır. Dolayısıyla her öğrenciden her faaliyette aynı düzeyde başarı beklenmemesi gerekir. İlkokulun ikinci devresinde dokuz ile on bir yaşları arasında çocukların kasları hızlı gelişir. Bu yüzden, bedensel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan oyunlara yer verilebilir. Bu dönemdeki çocuklarda çalışma ve başarılı olma çok önemli bir yer tutar. Bu yöndeki çabaları destek görürse çalışma ve başarılı olma davranışları gelişir. Bu nedenle ilkokulda çocuklara başarılı olma zevkini kazandırmak gerekir. Öğretmen, her çocuğun başarılı olabileceği alanları

keşfedip, bu alanda onu başarıya götürecek çaba içinde olmalıdır (Fidan ve Erden, 1991:146).

Öğrencilerin dönem özelliklerine uygun yöntem ve tekniklerin seçimi bu noktada önem taşımaktadır. Öğrencilerin ilgilerini uyandırıp bu ilgiyi canlı tutmak diğer yöntemlerle zorken, yaratıcı drama ile durum farklıdır. Yaratıcı dramada amaç, öğrencileri güdülemek, eğitime aktif katılımları sayesinde dikkat, anlama, anlatım, yorumlama gibi iletişim yeteneklerini geliştirmektir. Ayrıca, kişi ileride karşılaşacağı problemler için daha iyi hazırlanır (Yalım, 2003:14).

2.1.7. İlköğretimde Müzik Dersi

Eğitim içindeki yeri hakkında yüzyıllardır görüş bildirilen ve kabul gören müzik, bugün de birçok nedenden dolayı okul programlarında yer almaya devam etmektedir. Bu nedenler arasında; müziğin kendine özgü anlatım yolu olan sesler aracılığıyla “estetik bir yaşantı” sağlaması, seviyesi ve tipi ne olursa olsun müzikle uğraşanlara zihinsel ve duygusal yönden dinlenme/eğlenme olanağı vermesi, kültürel birikimleri tanımalarını sağlaması, ayrıca boş zamanını olumlu bir şekilde doldurması ve sorumluluk duygusunu geliştirmesi sayılabilir (Göğüş, 2008:270).

2005’de uygulamaya geçirilen yapılandırıcı yaklaşımın hakim olduğu yeni program tüm derslerde olduğu gibi Müzik dersinin yaklaşımında değişikliğe gidilmesine sebep olmuştur. Bu kapsamda 1–5. sınıflar temel derslerin 1–5. sınıflar Türkçe, Matematik, 1–3. sınıflar Hayat Bilgisi, 4–5. sınıflar Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji 2005–2006 öğretim yılında tüm ilköğretim okullarında okutulmaya başlanmıştır.

İlköğretim Müzik (1–8. sınıflar) Dersi Öğretim Programı 28.08.2006 tarih ve 348 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararıyla kabul edilmiştir. Bu karar gereğince; İlköğretim Müzik (1–8. sınıflar) Dersi Öğretim Programı 2007–2008 öğretim yılında 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda uygulanmaya başlanmıştır.

İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programının hazırlanması sürecinde de tüm derslerde temel alındığı gibi benzer anlayıştan yola çıkılmış ve programın temel felsefesine öğrenci merkezli bir anlayışı içeren “Yapılandırmacı

Yaklaşım” ve “Çoklu Zekâ Kuramı” kaynaklık etmiştir (MEB, 2006a). Programa uygunluk çerçevesinde kullanılan tüm yöntem ve teknikler Müzik dersi içinde geçerlilik sağlamış, öğretim süreci de kazanımların yapısına bağlı olarak örüntülenmiştir.

Türkiye’deki okulların ders programları içerisinde öğrencilerin psiko-motor (devinîşsel) davranışlarının gelişmesine katkı sağlayacak olan müzik ders saatleri, bugünün eğitim sisteminde özelliğine göre farklı yapıda olan liselerde ders programına göre farklılık göstermekte olup bunun yanında, ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıflarda haftada ikişer saat, 4, 5, 6, 7. ve 8. sınıflarda haftada birer saat Müzik Eğitimi yapılmaktadır. Müzik öğretmeni sayısı yeterli olan bölgelerde 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıflara branş öğretmeni, 1, 2 ve 3. sınıflara ise sınıf öğretmeni girmektedir. Ancak branş öğretmenin sayı olarak yetersiz olduğu okullarda sınıf öğretmeni 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıfların müzik dersine girebilmektedir (Akgül Barış ve Özata, 2009:28).

2.1.8. Müzik Dersinin Amaçları

Müzik öğretim programının amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

- ✓ Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- ✓ Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- ✓ Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- ✓ Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- ✓ Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- ✓ Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- ✓ Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- ✓ Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- ✓ Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- ✓ Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,

- ✓ İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- ✓ Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- ✓ Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- ✓ Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılâplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak (MEB, 2006a:6-7).

2.1.9. Müzik Dersinin Vizyonu ve Müzik Dersinin Yaklaşımı

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarının ayrılmaz bir parçası hâline getirmek ve müzik yoluyla (MEB, 2006a:5);

- ✓ Kendisi ve çevresiyle barışık,
- ✓ Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- ✓ Vatan ve millet sevgisine sahip,
- ✓ Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- ✓ Güzel sanatların her türüne açık,
- ✓ Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir.

Müzik dersinin yaklaşımı:

- ✓ Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır.

Yapılandırmacı kurama göre:

- ✓ Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.
- ✓ Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.
- ✓ Kalıcı izli esas öğrenme, etkinlikler aracılığıyla olur.

- ✓ Öğrenme pasif bir süreç değil, öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.
- ✓ Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Yukarıda ifade edilen temel prensiplere uygun bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmek için, kısmen de olsa öğretmenin de kendi öğretim stratejisini oluşturmaya izin verilmelidir.

Özetle, müzik eğitiminde yapılandırıcı anlayış;

- Öğretmeye değil, öğrenmeye önem verir,
- Bireylerin farklılığını kabul eder,
- Öğrencilerin araştırıcılığını destekler,
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir,
- Öğrenmede performans ve etkinliklere ağırlık verir,
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır,
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser,
- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler,
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir (MEB, 2006a:5-6).

2.1.10. Müzik Dersinde Kullanılan Yöntemler

Yaşam boyu öğrenen, çağdaş ve yaratıcı bireylerin yetiştirilememesinin bir nedeni de öğretim yöntemleridir. Çağın gerektirdiği hedefler belirlense bile bu hedefleri geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek olanaksızdır. Geleneksel yöntemler öğrenciye “kendi öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıyamayacağı” mesajını vermektedir. Bu durum öğrencinin özgüvenini, güdüsünü ve yaratıcılığını yok etmektedir (Açıkgöz, 2003:33). Özgüvenli, eleştirel bakış açısına sahip, sorunları çözmede başarılı, toplum içinde kendine yer edinen, üretken, topluma yararlı bireyler yetiştirilebilmesi için

eğitimin öğrenci merkezli, aktif, ezbercilikten uzak olması ve çağdaş eğitim yöntemlerini içermesi gerekmektedir (Gürgeç, 2006:91).

MEB (2006a)'ın hazırladığı ilköğretim 1-8. sınıf müzik dersi öğretim programında müzik dersinde kullanılacak öğretim yöntemlerine ilişkin açıklamalar şu şekilde yer almıştır: İlköğretim müzik dersinin öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly, vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir.

Müzik eğitiminde kazanımlara uygun olarak, “Oyun, Dans, Devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır.

Her alanda olduğu gibi müzik eğitimi sürecinde de öğrenciyi aktif kılarak bilgiyi keşfetmesini ve yapılandırmasını sağlamaya yönelik; genel ve alana özgü bazı özel müzik öğretim yöntemlerinden yararlanılması öngörülmüştür. Programda öğretim yöntemleri iki başlık altında incelenmiş, bu iki başlık *Genel “Müzik” Öğretim Yöntemleri, Özel Müzik Öğretim Yöntemleri* şeklinde yer almıştır.

Genel Müzik Öğretim Yöntemleri:

Anlatım, Tartışma, Soru / Cevap, Karşılıklı Konuşma, Görüşme, Araştırma / İnceleme, Sunma / Alma, Bulma / Keşfetme, Yaratma / Üretme, Oyunlaştırma, Rol Yapma, Örnek Olay İnceleme, Yaşam Öyküleme, İşbirliği Yapma, Paylaşma, Sorun Çözme, Gösterme / Yaptırma, Tasarlama / Gerçekleştirme, Yapma / Yaratma olarak sıralanabilir (Uçan, 1999).

Özel müzik öğretim yöntemleri ise müzik eğitiminde alana özgü; yine öğrenciyi aktif kılacak ve bilgiyi yapılandırmasına yön verecek müzik öğretim ve yöntemlerini içermektedir. Bu müzik öğretim yöntemleri yaratıcı drama ile aşamalılık, temel felsefeleri gibi benzer özellikler gösterebilmektedir. Müzik dersinde Yaratıcı drama çalışmalarının içerisinde özel Müzik öğretim yöntemlerinde var olan etkinliklerden yararlanılabilmektedir. Bu yöntemlere aşağıda denilmektedir.

Özel Müzik Öğretim Yöntemleri:

Müziksel işitme-okuma-yazma yoluyla müzik öğretimi

Müziksel Devinme/Ritimleme Yoluyla Müzik Öğretimi (Dalcroze)

Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Müzik Öğretimi (Kodaly)

Müziksel Devinme/Ritimleme/Söyleme-Çalma/Doğaçlama Yoluyla Müzik Öğretimi (Orff) (Uçan, 1999).

Özellikle Orff, Dalcroze gibi öğrenciyi aktif kılan ve yaparak, yaşayarak öğrenmesini sağlayan özel müzik öğretim yöntemlerinin müzik eğitimi öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösterdiği için önemlidir.

Orff Yaklaşımı

Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff (1895-1982) tarafından geliştirilmiş olan Orff öğretisinin temelinde yaşayarak öğrenme vardır. Hareket eden, dans eden, müzik yapan insanın iç dinamizmini, yaratıcı kişiliğini, bireysel anlatım biçimlerini ortaya çıkaran, tüm duyarlar tarafından algılanan etkinlikleri içermektedir. Orff öğretisi içinde beden perküsyonu ya da Orff çalgıları ile yapılan ritmik doğaçlamalar, insan sesiyle ya da çalgılarla yapılan ezgisel doğaçlamalar, dans doğaçlamaları, yaratıcı drama, oyunlaştırılmış müziksel etkinlikler vardır. Bu etkinlikler çocuğun yaratıcılığını geliştirmekle kalmayıp toplu halde yapılmasından dolayı çocuğun aynı zamanda sosyal etkileşimini ve kendine güvenini sağlamaktadır (Gürgen, 2006:88). Genellikle sekiz-on iki öğrenciyle sınırlı tutulan çalışmalar okulda öğretmenin gözetiminde sürdürülür. Çocuğun ayrıca çalışması gerekmemektedir (Tufan, 1995:36).

Orff yaklaşımı her ne kadar ilkokul düzeyinde düşünüldüyse de zihinsel ve bedensel engelli çocukların eğitimi içinde geniş kullanım alanı bulmuştur. Okul öncesi dönemi, ilkokul ve üniversite öğrencileri hatta yetişkinler gibi farklı yaş grubundaki topluluklar için basit fakat yaratıcı müzik deneyimleri kazandırma açısından oldukça etkilidir (Shamrock, 1997:41).

Kodaly Yöntemi

Macar besteci, müzik eğitimcisi ve müzikolog Zoltan Kodaly (1882-1967) tarafından geliştirilen bu yöntemin temeli dikkatlice düzenlenmiş şarkılar düzeninin

oyun ve etkinliklerle birleştirilerek söylenmesine dayanır (Yiğit, 2000:41). Kodaly'nin hazırladığı bu yöntemle göre, çocuğun müzik eğitiminin doğuştan itibaren başlaması esastır. İki-üç yaşlarındaki çocukların temel müzik kavramlarını şarkı söyleme, dans etme, değişik biçimlerde el çırpma ve oyunlar yoluyla kazandıkları bilgi ve beceriler, daha çok kulak eğitimi ve şarkı söylemeyle ilgilidir. Kodaly prensiplerinin merkezinde çocuğun kendi ülkesinin folk müziği ile şarkı söylemeyi öğrenmesi vardır.

Kodaly yönteminde derslere teorik kavramların öğretilmesinden önce çocuğun tanıdığı ya da aşına olduğu şarkıların kulaktan öğretilmesiyle başlanır. Bilinenden bilinmeyene giden bir düzen vardır. Öğretilecek bir müzik fikri önce oyunlarla ve şarkılarla çocuk farkında olmadan çalıştırılır, ardından sembollerle tanıtılır. İşitsel beceriler geliştirilmeden müziksel sembollere geçilmez (Gürgen, 2006:89).

Dalcroze Yöntemi

“Eurhythmics” olarak da adlandırılan bu yöntem, 1865-1950 yılları arasında yaşamış İsviçreli besteci ve müzik eğitimcisi Emile Jaques Dalcroze tarafından geliştirilmiştir. Eurhythmics, ritmin müzikteki temel eleman olduğu ve müzikle ilgili tüm ritimlerin kaynağının insan vücudunun doğal ritminde bulunabileceği esasına dayanır (Gürgen, 2006:90). Bu yöntemin amacı, çocuğun müziksel işitme yeteneğini, ritm duygusunu ve yaratıcılığını oyunlar ve ritmik jimnastikle geliştirmektir. Dalcroze yönteminin temelinde aktif dinleme ve fiziksel tepki verme vardır (Dündar, 2003:2).

Doğaçlama, Dalcroze yönteminin en önemli ögesidir. Öğretmen, piyano veya vurmali bir çalgıyla doğaçlama yapar, öğrenciler de duyduklarını hareketle ifade ederek doğaçlarlar. Konuşma, el çırpma, şarkı, hikaye, vurmali çalgılar doğaçlamada kullanılan araçlardır (Gürgen, 2006:90).

Yöntem bir yandan çocuğun kendisine olan güven duygusunu güçlendirmekte, bir yandan da uyumlu olma özelliğini kazandırmaktadır. Dalcroze yöntemi her yaştaki çocuklar için uygundur (Tufan, 1995:36).

2.1.11. Müzik Dersinde Kullanılan Yaratıcı Drama Teknikleri

Yaratıcı drama da sıklıkla karşılaşılan 30-40 teknik bulunurken müzik dersi kapsamında kullanılabilecek teknikler aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir.

Oyun

Oyun drama çalışmalarında daha çok ısınma aşamasında kullanılan ve kendi içinde sonsuz özellikleri olan bir tekniktir. Oyunda kurallar vardır ve yarışma, kazanma, eğlenme ön plandadır. Oyun güçlü bir haz kaynağıdır (Aslan, 2007:37). Drama içerisinde ana kazanıma ulaşmada ön hazırlık olarak kullanılan oyun, var olduğu şekliinden daha farklı olarak konuya göre uyarlanarak uygulamaya daha uygun hale getirilebilir.

Doğaçlama

Atölye ortamında katılımcıların içten geldiği gibi rol oynayarak, olayları – olguları araştırma inceleme tekniğidir. Doğaçlama, kalıpları önceden belirlenmeksizin ve belli düzenleme işlemlerine bağlı kalmaksızın hayal gücüne dayalı bir şekilde özgür yaratma eylemi olarak kendini göstermektedir. Doğaçlama, yazarak ya da kaydederek değil, o anda zihinde canlandırma yapılarak oynanır (Aslan, 2007:36). Doğaçlamada, süreç ile ürün iç içedir, birbirinden kolayca ayırt edilmez. Doğaçlamayla ortaya çıkan süreç/ürün bir başkası tarafından yeniden ve aynen canlandırılmaz, kesinlikle yinelenemez. Ancak oyunun kaydından ya da raporlaştırılmasından sonra yeniden oynanabilir ya da yorumlanabilir ki, o zaman da doğaçlama olmaz, sadece doğaçlamadan yola çıkarak ortaya koyulmuş estetik bir bütün olur (Oluşum Drama Enstitüsü Çeviri Grubu, 2007).

Heathcote'a göre doğaçlama, öğrencilerin potansiyellerini göz önünde bulundurarak, gerekli materyalleri kullanarak, deneme yanılma ve test etmeyi keşfetmelerini sağlamaktadır (1991:42). Doğaçlama, Jungmair'in (2002) de vurguladığı gibi plansızlık ve herkesin istediğini yapması anlamına gelmemekte, belli ilkelere ve belirlenmiş oyun kurallarına dayanmakta, rehber öğretmenin yönergeleriyle

biçimlenmekte ve bireylerin müziksel, devinişsel ve duygusal yönlerdeki içsel yaşantılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır (Aktaran: Kalyoncu, 2006:89-104).

Sonuç olarak, doğaçlama, bir hazırlık ya da senaryoya dayanmaksızın, o anda var olan, tekrarlanamayan, doğal bir biçimde kendiliğinden oluşarak akan davranışlar dizgesidir. O halde doğaçlama çalışmalarının, öğrencilerin, yaratıcılıklarını ve tam ve doğru konuşma becerilerini geliştirdiği söylenebilir (Oluşum Drama Enstitüsü Çeviri Grubu, 2007).

Rol Oynama

İngilizcede rol play sözcüğüyle karşılanan kavramı teknik boyutunda “katılımcıların başka bir karaktere ya da tipe bürünmesi, onun duygu ve düşüncelerini, kendi duygu ve düşünceleriymiş gibi yansılması” olarak tanımlanmaktadır. Rol oynama drama çalışmalarında temel iki teknikten biridir. Çalışma başladığı andan itibaren katılımcılar rol oynamaya başlar (Aslan, 2007:35).

Pantomimle benzer bir şekilde rol oynama, öğrencilerin kendileri olarak söyleyemediklerini ve yapamadıklarını girdikleri rol içinde mimiklerini maksimum düzeyde kullanmalarını kolaylaştırır, onlara güç, cesaret ve güvenle kendilerini ifade etme fırsatı verir. Ladousse’e (1987) göre ise, öğrenciler bir role büründüklerinde belli bir durumu ortaya koyarlar. Oynamak öğrencilerin olabildiğine yaratıcı ve hareketli olacakları güvenli bir ortamda bir role bürünmeleri anlamına gelir. Ders sırasında rol oynama etkinliği yapan öğrencilerle “öğretmencilik” ya da “doktorculuk” oynayan çocuklar arasında birçok benzerlik vardır. Her ikisi de kendi gerçeklerini yaratır ve yansıtır, gerçek dünyayla ilgili bilgileri denerler ve insanlarla iletişim kurma yeteneklerini geliştirirler (Oluşum Drama Enstitüsü Çeviri Grubu, 2007).

Sözsüz Oyun

Sözsüz oyun, çocuklara, bir taraftan bedenlerini tanıma ve beden dilini etkili biçimde kullanma fırsatı verirken diğer taraftan belli bir etkinliğe odaklanarak iyi birer gözlemci olmalarına yardımcı olmaktadır. Sözsüz oyun, duygu ve düşüncelerin, sözcükler olmadan ifade edilmesidir (Oluşum Drama Enstitüsü Çeviri Grubu, 2007). Dramayı çocuklara tanıtmada en etkili yol olan sözsüz oyunda çocuklar çok hoşlanırlar. Gelişimin ilk yıllarında sözsüz oyun, mimikler, hareketler kullanarak ve bazen de

seslerle ifade edilerek, sözcükler kullanmadan basit bir şekilde ele alınır (Ömeroğlu, 1990). Gönen ve Dalkılıç'a (1998) göre de, basit tekerlemeleri, halk öykülerini ve günlük faaliyetleri, pantomimle ifade etme alıştırmaları jest ve mimik yoluyla çocukların iletişim becerilerini geliştirmede yararlı olmakta, kendilerini ifade etmelerine fırsat vermektedir.

Donuk İmgeler

Drama sırasında “önemli” bir etkinlik gerçekleştirilirken, öğrencilerin / katılımcıların donuk bir fotoğraf oluşturmasıdır. Öğretmen liderliğinde gerçekleştirilen bu fotoğraflar, fotoğraf dışında kalan diğer öğrenciler / katılımcılar tarafından anlaşılabilir (O' Neill ve Lambert, 1990).

Rol İçinde Yazma

Katılımcıların, ele alınan içerik doğrultusunda ve canlandırılan roldeki kişinin ağzından rapor, mektup, kartpostal, çağrı yazısı, mahkeme karar yazısı, toplantı duyurusu vs. yazmalarıdır. Bunu ayrı ayrı yapabilecekleri gibi, ikili üçlü gruplar halinde ya da tek bir grup olarak da yapabilmektedirler. Çocukların okuma-yazma becerilerini geliştirmeye elverişli, etkili ve yaygın bir tekniktir. Örneğin; çocuk bir kömür maddesinin çalışması hakkında maden işletmesinin sahibine rapor yazan bir müfettiş rolünde iken seçeceği hitap sözcükleri kullandığı kağıt ve yazım biçimi; kralın açtığı bir yarışmayı halka duyurmak için görevlendirilmiş kişi rolünderken yazacağı duyuru yazısından çok daha farklı olacaktır (O' Neill ve Lambert, 1990).

Yarım Kalmış Materyaller

Gruba tamamlanmamış yazı, resim veya şema sunulur. Onların görevi bunu tamamlamak veya bitmemesine sebep olan problemi çözmektir (O'Neill ve Lambert, 1990). Müzik dersinde kullanımı yarım kalmış bir parçanın öğrencilerce tamamlanmasını istemek şeklinde olabilir.

Tüm Grupla Drama

Bütün katılımcılar ve öğretmen aynı anda aynı dramının içinde yer alırlar (Oluşum Drama Enstitüsü Çeviri Grubu, 2007).

2.1.12. Müzik Dersinde Yaratıcı Drama

Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözümü ve bu amaçlara yönelik nasıl iş birlikçi çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analizleme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler müzik öğretiminde tam belirgin olmamakla birlikte çocuğun bu yöndeki becerilerinin gelişimini güçlendirici yöndedir. Sayı sayma ve oranlar gibi soyut kavramlar müzik eğitiminin içeriğine uygulandığı zaman, somut ve net anlamlara ihtiyaç duyarlar. Müzik eğitimi sayesinde bu kavramlar arasındaki ilişki daha çabuk yapılabilir. Müzik eğitimi, çocukta el ve göz koordinasyonu, ritim, sembollerini tanıma, dikkat ve insan zekâsının diğer normlarını geliştiren bir nitelik de taşır (Şendurur, Akgül Barış, 2002:167). Müzik uygulamacıları için bunun anlamı ise, çocuğun kendi müzikal gelişimini sağlayabilmesi için ona fırsatlar verilmesi gerektiğidir (Bennett, Wood ve Rogers, 1997).

Orff, çocukların müzik eğitiminde teoriden yola çıkan bir öğrenmeyi ve sadece teorik öğrenme yaşantılarını destekleyen müziksel aktiviteyi eksik bulmaktadır. Ona göre müzik eğitimi, devinimden ve onunla ortak kökleri olan ritimden, özellikle de beden çalgılarıyla ritim çalışmalarından hareketle yapılandırılmalıdır. İlk çocukluk dönemindeki bireylerin bilişsel şemalarının yeni oluşmakta olması, bilgiyi işleme süreçlerinin sistematik olmaması ve büyük kas gelişimlerinin küçük kas gelişiminden ileride olması önemli gelişim özelliklerindendir. Bunlar göz önüne alındığında, Orff'un çıkış noktasının gelişim teorilerinin öne sürdüğü günümüzde de geçerli olan bilgilerle tutarlı olduğu da anlaşılmaktadır. Bu eğitim modelinin, neredeyse bir asırdır gittikçe artan bir ilgiyle gündemde kalmasının sebeplerinden birisi de, şüphesiz bu özelliğidir (Kalyoncu, 2007). Burada öğrencinin gelişimini destekleyen ve onu aktif kılan öğretim yöntemlerinin yapısı önem kazanmaktadır.

Yaratıcı drama bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişimi bir arada kapsayan bir yapıya sahiptir. Ayrıca Yaratıcı Dramanın çıkış noktası olan oyun, çocuk merkezli öğrenmenin en önemli aracıdır. Oyun oynamak küçük çocuklar için ana öğrenme durumudur. Oyun ile çocuk, iç dünyası ile ilgili aktif olarak bilgiler inşa eder, sosyal

yeteneklerini geliştirir, duygusal olarak kendini düzenlemeyi ve bunlarla birlikte kendini geliştirirken kazandığı niteliklerini ilerletmeye devam eder. Çocuk oynusu bir süreçle öğrenirken, Yaratıcı Dramanın yapısı dahilindeki kazanıma kolaylıkla erişebilecektir. Ayrıca yaratıcı bir süreçte çocuğun kendini özgür kılarak yaratıcı ürünler ortaya koyması önem taşımaktadır. İfade ve beceri dersleri için (müzik, resim gibi) yaratıcılık kavramı vazgeçilmez bir bileşendir ki bu Yaratıcı Drama ortamında üst düzeyde edinilen kazanımlar arasında yer almaktadır. Müzik dersinde öğrencilerden beklenen sadece şarkının öğrenilmesi etkinliğine alternatif olabilen Yaratıcı Drama dersin kazanımlarına ulaşabilmede etkili bir yöntem olarak ortaya çıkmaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

İlgili araştırmalar bölümünde, müzik eğitiminde yaratıcı drama konusu ile bağlantılı olabilecek yurt içi ve yurt dışı çalışmalara yer verilmiştir.

2.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Bishop (1991), “Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Müziksel Yaratıcılık Gelişimine Orff ve Geleneksel Yöntemin Etkisi” (The Use of the Orff Schulwerk Approach Versus the Traditional Method to Develop Music Creativity in Third Grade Students) adlı yüksek lisans tezinde orff yöntemi ile geleneksel yöntemin üçüncü sınıf öğrencilerinin müziksel yaratıcılık gelişimine etkisini araştırmaktadır. Araştırma deneysel desendedir. Deney grubunda 21 kontrol grubunda 21 olmak üzere araştırma toplam 42 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Deney grubuna orff yöntemi ile öğretim yapılırken kontrol grubuna geleneksel metotla öğretim yapılmıştır. 12 hafta süren öğretim süreci Webster Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizi Mann-Whitney U testi kullanılarak yapılmıştır. Ön test ve son test sonuçları değerlendirildiğinde Orff metodunun kullanıldığı deney grubunda kontrol grubuna oranla anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Fakat diğer alt problemlerde yer alan müzikal

kapsamlılık, müzikal özgünlük ve müzikal söz dizimi konularında manidar bir farklılık tespit edilmemiştir.

Schellenberg (2004) “Müzik Dersleri IQ Geliştirme” adlı çalışmasında müzik eğitiminin IQ üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamıştır. 6 yaşındaki 144 çocuk üzerinde yapılan araştırma bu öğrencilerin dört gruba ayrılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Gruplar kendi içerisinde müzik eğitimi alan ve almayan şeklinde 2 grupta (müzik eğitimi alan ve almayan) ilişkilendirilmiştir. Deney grubunun biri standart klavye dersleri diğeri Kodaly ses dersleri almış, kontrol grubunun biri drama dersi almış, diğeri ise hiç ders almamıştır. Araştırma verileri Wechsler zekâ ölçü cetveli ve sosyal davranış testi ile toplanmıştır. Araştırma sunucunda müzik eğitimi alan grupların IQ seviyelerinde müzik eğitimi almayan gruplara oranla anlamlılık düzeyinin fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat toplumsal davranış düzeylerine bakıldığında drama yönteminin diğer gruplara oranla daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hui ve Lau (2006) “Drama Eğitimi: Hong Kong’da İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yaratıcı Zekâ ve Kendini İfade Etme Yeteneğini Geliştirebilme” adlı çalışmada, Babtist Üniversitesi Çocuk Gelişimi Merkezinde dört ay süresince haftada bir gün ve okuldan sonra 1. ve 2. sınıfların psikolojik gelişimi üzerine drama eğitiminin etkisini sınavan deneysel bir çalışma yapmışlardır. Deney-kontrol gruplu çalışmada deney grubuyla Yaratıcı Drama kullanılarak eğitim yapılırken, kontrol grubundaki öğrencilerle yapısal olmayan müfredat programı içerisinde eğitim ve öğretim gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Araştırmada verilerin Wallach-Kogan yaratıcılık testi (WKCT) ve yaratıcı düşünme-ürün tasarımı testleri (TCT-DP) ile toplandığı belirtilmiştir. Araştırmada öğrencilere uygulanan öntest-sontest bulgularının, yaratıcılık yönüyle anlamlı bir şekilde, deney grubunda anlamlı farklılıklar ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Bunun yanında cinsiyetler arasında farklılık bulunmadığı belirtilmiştir.

Rozman (2009) “Sloven İlköğretim Okulunda Müziksel Yaratıcılık” adlı çalışmada Sloven ilkokullarındaki müzikal yaratıcılığı, bu yaratıcılığın gözlenebilir niteliklerini ve öğretmenlerle öğrenciler tarafından verilen ifadeler arasındaki bir takım

benzerlikleri araştırmıştır. Çalışma, Slovenya'daki beş farklı okuldan 8.5 ve 9 yaş arası 118 öğrenci ve 25 i öğrencilerle aynı okullardan ve 26 sı Slovenya cumhuriyetinin farklı bölgelerindeki diğer dört okuldan olmak üzere 51 öğretmeni içermektedir. Çalışma için açık ve kapalı uçlu sorular kullanılarak iki anket formu hazırlanmıştır. Nicel ve nitel kapsamda olan iki form öğretmen ve öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen ve öğrencilerin sınıf içi müziksel aktivitelerden memnun kaldığı fakat bununla beraber müziksel yaratıcılığı değerlendirme kriterleri gibi müziksel düşünme, müziksel besteleme ve doğaçlama stratejileri konusunda çok fazla bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Uygulamanın verimliliği konusunda öğretmenlerin, yaratıcı düşünmenin boyutlarının öneminin farkında beklenmektedir sonucuna ulaşılmıştır.

2.2.2. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Yağcı (1995) “Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama (Örnek Bir Model Önerisi)” konulu yüksek lisans tezinde müzik eğitimi ile yaratıcı drama ilişkisinin hangi boyutlarda geliştiğini ve bu ilişkilerin müzik eğitiminde bir yöntem olarak kullanıldığında yaratıcı dramanın ne denli etkili olabileceğini ortaya koymaya çalışmıştır. İlk aşamada müzik eğitiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak uygulanmasının etkililiği için genel tarama modeli kullanılmıştır. İkinci aşamada ise M. E. B. bağlı gündüz bakımevi üç yaş çocuklarından 10 kişiden oluşmuş bir grup seçilmiştir. Gözlem tekniği uygulanmıştır. Sonuç olarak elde edilen kuramsal bilgilere göre müzik eğitiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak uygulanabileceği gözlenmiştir. Çocuğun yaşamında oyun ve müzik iç içedir. Taklit, dans, ritim öğeleri oynusu nitelikleri ile çocuğun yaşamında bir bütün içerisinde var oldukları gözlenmiştir.

Öztürk (1996) “Okul Öncesi Dönem (5-6 Yaş Grubu) Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkisi” konulu yüksek lisans tezinde okul öncesi 5-6 yaş grubu öğrencilerinden 56 çocuğa deneysel bir çalışma uygulamıştır. Araştırmada deney grubuna müzik eğitiminde drama kullanılırken, kontrol grubuna sadece müzik eğitimi verilmiştir. Araştırmanın sonucunda drama ile yapılan müzik eğitiminin daha başarılı

olduğu sonucuna ulaşılmış, drama ile uygulama yapılan çocukların dinleme, ritim ve şarkı söyleme konusunda daha istekli oldukları görülmüştür.

Önder (2007) “İlköğretim Beşinci Sınıf Müzik Dersinin Drama İle Birleştirilerek Uygulanması ve Öğrenciler Üzerindeki Öğrenme Farklılıklarının Tespit Edilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilköğretimde müzik eğitiminin drama ile birleştirilerek uygulanması sonucunda, öğrencilerin öğrenme düzeylerinde ne gibi bir değişiklik yarattığını görmek, drama yönteminin uygulandığı müzik eğitimi ile drama yönteminin uygulanmadığı müzik eğitimi sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma öntest ve sontest kontrol kümeli modele göre hazırlanmış ve deneysel olarak gerçekleştirilmiştir. Uygulama 2006-2007 öğretim yılının 1. Döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada İlköğretim Okulundaki sınıflara ait şubeler seçilirken basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Buna göre ilk çıkan sınıf kontrol grubu, ikinci çıkan sınıf deney grubu olarak alınmıştır. Verilerin toplanmasında “Müzikte Gürlük” ünitesine ait hedef ve davranışlar belirlenmiş ve bu hedef ve davranışların ne ölçüde gerçekleştirildiğini kontrol etmek için derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Uygulamada deney grubuna drama ile kontrol grubuna geleneksel yöntemlerle öğretim gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, İlköğretim 5. sınıf müzik dersinde yaratıcı drama ile uygulama yapılan deney grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarıları ile geleneksel öğretim ile uygulama yapılan kontrol grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Akyüzlüer (2007) “İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müziksel Becerilerini Geliştirmede Drama Yönteminin Etkisi” adlı doktora tezinde dramanın müziksel beceriler üzerinde olumlu etkisinin olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmanın alt amaçlar ise, öğrencilerin drama ve müziksel becerilerinin; temel müzik bilgisi, müziksel işitme, şarkı söyleme, müziğe bedeni ile uyum gösterme, müzik yeteneğine ilişkin özgüveni ve müzik dersine olan tutumlarıyla etkilenim düzeylerini değerlendirmektir. Araştırma deneysel niteliktedir. Uygulama kontrol grubu 45, deney grubu 44 kişi olmak üzere, toplam 89 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Deney grubuna drama yöntemi ile kontrol grubuna ise, geleneksel müzik öğretim yöntemlerinden biri olan kulaktan notalı

müzik öğretim yöntemi ile müzik dersi verilmiştir. İstatistiksel analizler sonucunda, “Yaratıcı Drama Yöntemi”nin geleneksel müzik yöntemine göre daha etkili olduğu anlaşılmaktadır. Oyun ve bedensel hareketler içeren, drama öğretimi uygulamalarıyla müzik dersi gören deney grubunun; geleneksel yaklaşım yöntemiyle müzik dersi gören kontrol grubuna oranla, daha anlamlı sonuçlar ortaya koyduğu gözlemlenmiştir. “Yaratıcı Drama Yöntemi”nin, “Temel Müzik Bilgisi ”öğrenimi bakımından, “Müziksel İşitme Becerisi”nde, “Müzik Yeteneğine Yönelik Öz güveninin Gelişme Düzeyi”nde, “Müzik Dersine Yönelik Tutum”da, “Müziğe Bedensel Uyum Becerisi”nde ve “şarkı Söyleme Becerisi”nde, “Geleneksel Yöntem”e göre daha etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Küçük (2008) “Müziğin Çocuklarda ve Yetişkinlerde Uyandırdığı Duygu Durumlarının Belirlenmesi ve İlköğretim Müzik Dersi Müziksel Yaratıcılık Alanında Kullanılması” konulu yüksek lisans tezinde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=31), Türkçe Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=42), Matematik Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=50), Müzik Öğretmenliği Bölümü 4.sınıf öğrencileri (n=30) ve TED İstanbul Koleji 5. sınıf öğrencileri (n=42) ile araştırmasını uygulamıştır. Belirlenen bazı müzikler, yetişkinlere ve çocuklara dinletilerek uyandırdığı duygu durumlarının benzerliği sınanmıştır. İkinci aşamada ise, mutluluk duygu durumuna ait bir parça seçilerek, müzikal yaratıcılık alanında kullanılmasına yönelik örnek bir ders yapılmıştır. Verilerin toplanmasında işaret listesi ve anket kullanılmıştır. Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, gerek yetişkinlerle çocuklar arasında, gerekse farklı yetişkin grupları arasında ortak duygu durumlarının ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Çocukların uygulanan derse yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu, ders sırasında yapılan bu etkinliği keyifli buldukları, etkinlik sırasında yaratıcılıklarının farkına vardıkları ve yaratıcılıklarını kullanabildikleri belirlenmiştir. Etkinlik, çocukların çoğunluğu tarafından, kendilerini ifade etme becerisini geliştirmeye sağladığı katkı bakımından yararlı bulunmuştur. Çocuklar etkinliğin, arkadaşlarının hissettiği duyguları anlamalarına katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bu etkinliğin yaratıcılıklarının gelişmesine katkı sağladığı yönünde fikir beyan etmişlerdir.

Kandemir (2009) “İlköğretim Sınıf Müzik Eğitiminde Orff Yaklaşımıyla Doğaçlama alışmalarının Müziksel Yaratıcılık Sürecine Etkisi” adlı yüksek lisans tezinde 4. Sınıf öğrencilerinin Orff yaklaşımıyla doğaçlama çalışmalarının müziksel yaratıcılık sürecine etkisinin sorgulanması ve sonuçlar dahilinde ilköğretim müzik dersi programı için bazı önerilerde bulunabilme ilgili bir amaç saptamıştır. Araştırma 21 deney, 21 kontrol grubu olmak üzere 42 öğrenci üzerinde yürütölmüştür. Araştırmanın öntest aşamasında Khatena ve Torrance tarafından geliştirilen “Sesler ve Sözcüklerle Yaratıcı Düşünme” adlı ölçek deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Daha sonra sadece deney grubu ile 6 hafta süresince Orff yaklaşımıyla doğaçlama çalışması yapılmış, kontrol grubu ise bu çalışmadan muaf tutulmuştur. Araştırmanın son test aşamasında aynı ölçek deney ve kontrol grubuna uygulanmış ve Orff yaklaşımıyla doğaçlama çalışmasının öğrencilerin müzikal yaratıcılıklarına etkisi olup olmadığı ölçölmeye çalışılmıştır. Ön-test ve son-test sonuçlarının analizinde Mann Whitney U ve Wilcoxon testleri kullanılmıştır. İstatistiksel analiz sonuçlarına göre Orff yaklaşımı ile eğitim alan deney grubundaki öğrencilerin müzikal yaratıcılık düzeylerinde anlamlı artış saptanırken kontrol grubundaki öğrencilerin düzeylerinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

BÖLÜM III

3.Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi açıklanacaktır.

3.1.Araştırmanın Modeli

Araştırmada problemin yapısına bağlı olarak nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmanın temel çalışma prensibi elde edilen bulguların bir şekilde sayısal değerlerle ifade edilmesi ve ölçülebilmesidir.

Araştırmada gerçek deneme modellerinden öntest-sontest kontrol gruplu model seçilmiştir. Gerçek deneme modelleri bilimsel değeri en yüksek deneme modelleridir. Ön test son test kontrol gruplu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlar biri deney diğeri kontrol grubu olarak kullanılır ve her iki grupta da deney öncesi-sonrası ölçmeler yapılır (Karasar, 2008:97).

Model simgesel olarak aşağıdaki şekilde verilmiştir.

Çizelge 1: Araştırma Modeli

G1	R	O1.1	X	O1.2
G2	R	O2.1		O2.2

G1: Deney Grubu

G2:Kontrol Grubu

R:Grupların oluşturulmasındaki yansızlık (Random Atama)

X: Deneysel İşlem

O1.1,O2.1: Ön Test Puanları

O1.2, O2.2: Son Test Puanları

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 öğretim yılı Bolu merkez ilçesinde bulunan ilköğretim okulları 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada birden çok grubun (deney-kontrol) olması, bu grupların oluşturulması aşamasında rastgelema grubunu(random) atama gerektirmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu random yoluyla belirlenen bir İlköğretim okuludur.

Çalışma grubunun seçilmesi için belirlenen İlköğretim okulunda bulunan 4 şubeye 3. Sınıf Müzik dersi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanındaki kazanımlarla ilgili ders planı hazırlanmıştır. Öğrenme alanında dört kazanım bulunmaktadır fakat ön testte üç kazanıma ilişkin çalışma yapılmıştır. Bunun sebebi dördüncü kazanımın ölçme-değerlendirme şeklinin proje değerlendirme olması ve gerekli ön çalışma süresinin yetersizliğidir. Hazırlanan ders planı ölçme değerlendirme, müzik öğretmeni, drama öğretmeni ve program geliştirme uzmanı görüşüne sunulmuş gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan plan İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izinle (Bkz: Ek.5) 11-22.01.2010 tarihleri arasında dört şubeye ayrı ayrı uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme araçları (Bkz: Ek.5); araştırmacı, müzik öğretmeni, drama öğretmeni ve sınıf öğretmeni olan dört uzman tarafından ders süreci izlenerek doldurulmuştur. Dört şubeden ön testleri en yakın iki grup tespit edilerek örneklem belirlenme süreci tamamlanmıştır. Belirlenen iki grubun ortalama ve standart sapma değerleri; birinci grubun ortalaması $\bar{X} = 1,83$ ve standart sapması $S=0,42$, ikinci grubun ortalaması $\bar{X}=1,24$ ve standart sapması $S=0,23$ tespit edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmadaki Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanında dört kazanım bulunmaktadır. Bu dört kazanımın yapısına bağlı olarak programda önerilen

değerlendirme araçları geliştirilmiştir. 3. sınıf müzik dersi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı için program “C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için performans değerlendirme formu, “C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı için gözlem formu, “C.3. Ezgi denemeleri yapar” kazanımı için gözlem formu, “C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımı için proje değerlendirme formunu ölçme-değerlendirme araçları olarak belirtmiştir. Belirtilen ölçme-değerlendirme araçlarını geliştirmek için kazanımlar incelenmiş, bu kazanımların yapısına bağlı olarak veri toplama araçları araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen araçlar ölçme değerlendirme, müzik öğretmeni, drama öğretmeni ve program geliştirme uzmanı tarafından kontrol edilmiş, gerekli düzeltmeler yapılarak son şeklini almıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma sürecinde uygulanacak ders planları kazanımlara uygun bir şekilde araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uzman görüşüne sunulmuştur. Gerekli düzeltmeler yapılarak planlar ve ölçme araçları uygulamaya hazır bir hale getirilmiştir. Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan izinle 11-22.01.2010 arasında ön testler elde edilmiş, 08.02.2010/03.04.2010 ana uygulama süreci başlamıştır. Ön uygulama ve haftada iki saat üzerinden ana uygulama süresince kazanımlar sırasıyla işlenmiş, her kazanım için belirlenen ölçme araçları araştırmacı, müzik öğretmeni, drama öğretmeni, resim öğretmeni tarafından kamera kayıtları izlenerek doldurulmuştur. Dersin uygulaması esnasında öğretmenin değerlendirme formlarını uygulaması zor olacağından ön uygulamada kamera kullanılmıştır. Kazanımların yapısına bağlı olarak “C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için performans değerlendirme formuna uygun şekilde öğrencilerin hazırladıkları görseller, “C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımı için proje değerlendirme formunun yapısında var olan proje sunum dosyası etkinliklerle birlikte uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin formları araştırmacı, müzik öğretmeni, drama öğretmeni ve sınıf öğretmeni tarafından

doldurulmuştur. Doldurulan formlarla son puanları belirlenmiş araştırmanın verileri toplama işlemi sonlandırılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu

Uygulama sonucunda elde edilen veriler, SPSS15.0 paket programı aracılığıyla ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (S) değerleri belirlenmiştir. Tüm alt problemlerin yapısına bağlı olarak t test istatistiksel tekniği ile veriler analiz edilmiştir.

“C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için performans değerlendirme formu ile “C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımı için proje değerlendirme formunda beşli likert kullanılmıştır. Likert'in değerleri; 1=zayıf, 2=geçer, 3=orta, 4=iyi, 5=çok iyi şeklindedir. Uzmanlardan alınan formların ortalamalarına göre yapılan değerlendirmelerde değerler;

1-1.80 arası 1 zayıf,

1.81- 2.59 arası 2 geçer,

2.60- 3.39 arası 3 orta,

3.40- 4.19 arası 4 iyi,

4.20-5 arası 5 çok iyi, şeklinde tam değerlere dönüştürülerek değerlendirmeye alınmıştır.

“C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı için gözlem formu, “C.3. Ezgi denemeleri yapar” kazanımı için gözlem formunda dördümlü likert kullanılmıştır. Likert'in değerleri; 1=yetersiz, 2=orta, 3=iyi, 4=çok iyi şeklindedir. Aynı şekilde uzmanlardan alınan formların ortalamalarına göre yapılan değerlendirmelerde değerler;

1-1.79 arası 1 yetersiz,

1.80- 2.59 arası 2 orta,

2.60- 3.39 arası 3 iyi,

3.40- 4 arası 4 çok iyi, şeklinde tam değerlere dönüştürülerek değerlendirmeye alınmıştır.

Alt problemlerin yapısına göre deney ve kontrol grubunun genel ortalamaları ve standart sapma değerlerine ulaşılmıştır. Genel ortalamanın yanında kazanımların tek tek ön ve son test ortalama, standart sapma değerleri elde edilmiştir. Veriler $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde test edilmiştir.

BÖLÜM IV

4. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alt problemlere ilişkin bulgular ve bu bulgular dikkate alınarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem 1: Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemiyle işlendiği grubun ön test-son test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu alt problemde deney grubunda bulunan öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları ön test ve son test toplam puanlarına ilişkin ortalamalar karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Deney Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Son

Test	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Ön Test	22	1,83	0,42	21	14,63	0,000*
Son Test	22	3,99	0,55			

*p< 0,05

Tablo 1’de görüldüğü gibi deney grubundaki öğrencilerin, yaratıcı drama yöntemi kullanılarak işlenen öğretim süreci sonunda, Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesi seviyesinde önemli düzeyde artış görülmüştür. ($t_{(21)}$)

=14,63, $p<0,05$). Deney grubu öğrencilerinin öğretim süreci öncesi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarına ilişkin toplam puanlarının ortalama ve standart sapma değerleri sırasıyla $\bar{X}=1,83$ ve $S=0,42$ iken süreç sonunda bu değerlerin $\bar{X}=3,99$ ve $S=0,55$ olduğu görülmektedir.

Müzik eğitiminde yaratıcı dramının bir yöntem olarak uygulanmasının etkililiğine yönelik Yağcı (1995) tarafından yapılan genel tarama modelindeki çalışmada da bu bulguyu destekler nitelikte ifadeler yer almaktadır. Yağcı, müzik eğitiminde yaratıcı dramının bir yöntem olarak uygulanabileceğini vurgulanmıştır.

Tablo 2: Deney Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi

Kazanım	Ön Test		Son Test	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
C.1.	3,12	0,76	4,2	0,58
C.2.	1,6	0,35	3,2	0,41
C.3.	1,3	0,33	3,3	0,54

Tablo 2 de görüldüğü gibi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları ve bu kazanımlardan elde edilen puan ortalamaları ile standart sapma değerleri;

“C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi performans değerlendirme formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=3,12$ standart sapması ise $S=0,76$ iken süreç sonrasında bu değerler sırasıyla $\bar{X}=4,2$ ve $S=0,58$ olarak değişim göstermiştir.

“C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi gözlem formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=1,6$ standart sapması $S=0,35$ iken süreç sonrasında bu değerler puan ortalaması 3,2 standart sapması 0,41 olarak farklılaşmıştır.

“C.3. Ezgi denemeleri yapar” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi gözlem formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=1,3$ standart sapması $S=0,33$

iken bu değerler süreç sonrasında sırasıyla ($\bar{X}$) 3,3 ve (S) 0,54 olarak değişim göstermiştir.

Elde edilen bu bulgular, drama yöntemine dayalı olarak yapılan öğretimin öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde etkili olduğunun göstergesidir şeklinde yorumlanabilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem 2: Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının programın ön gördüğü yöntemle işlendiği grubun ön test-son test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu alt problemde kontrol grubunda bulunan öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları ön test ve son test toplam puanlarına ilişkin ortalamalar karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları

Test	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Ön Test	30	1,24	0,23	29	14,01	0,000*
Son Test	30	2,40	0,50			

*p< 0,05

Tablo 3’te görüldüğü gibi kontrol grubundaki öğrencilerin, programın ön gördüğü yöntemle işlenen öğretim süreci sonunda, Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesi seviyesinde önemli düzeyde artış görülmüştür. ($t_{(29)}=14,01$, $p< 0,05$). Kontrol grubu öğrencilerinin öğretim süreci öncesi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarına ilişkin toplam puanlarının ortalama ve standart sapma değerleri sırasıyla $\bar{X}=1,24$ ve $S=0,23$ iken süreç sonunda bu değerlerin $\bar{X}=2,40$ ve $S=0,50$ olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Ön Test ve Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi

Kazanım	Ön Test		Son Test	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
C.1.	1,98	0,44	2,72	0,38
C.2.	1,18	0,21	2,22	0,34
C.3.	1,20	0,19	2,41	0,39

Tablo 4’te görüldüğü üzere Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları ve bu kazanımlardan elde edilen puan ortalamaları ile standart sapma değerleri;

“C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi performans değerlendirme formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=1,98$ standart sapması $S=0,44$ iken süreç sonrasında bu değerler sırasıyla 2,72 ve 0,38 olarak değişim göstermiştir.

“C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi gözlem formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=1,18$, standart sapması $S=0,21$ iken süreç sonrasında bu değerler puan ortalaması $\bar{X}=2,22$ standart sapması $S=0,34$ olarak farklılaşmıştır.

“C.3. Ezgi denemeleri yapar” kazanımı için deney grubu öğrencilerinin süreç öncesi gözlem formundan elde edilen puan ortalaması $\bar{X}=1,20$ standart sapması $S=0,19$ iken bu değerler süreç sonrasında sırasıyla $\bar{X}=2,41$ ve $S=0,39$ olarak değişim göstermiştir.

Elde edilen bu bulgular, programın ön gördüğü yöntemle yapılan öğretimin öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde etkili olduğunun göstergesidir şeklinde yorumlanabilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem 3: Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemi ile programın ön gördüğü yöntemin son testleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu alt problemde deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımları son test toplam puanlarına ilişkin ortalamalar karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Deney	22	3,99	0,55	72	11,28	0,000*
Kontrol	30	2,35	0,49			

*p<0,05

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin son test toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t_{(72)}=13,23$, $p<0,05$). Her iki gruba ait ortalama ve standart sapma değerleri incelendiğinde, deney grubunda bulunan öğrencilerin ($\bar{X}=3,99$, $S=0,55$) kontrol grubundaki öğrencilere ($\bar{X}=2,35$, $S=0,49$) oranla Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarını edinmede çok daha başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kazanımlar Bazında Son Test Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına İlişkin Analiz Sonuçları

Kazanım	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
C.1.	4,2	0,58	2,72	0,38
C.2.	3,20	0,41	2,22	0,34
C.3.	3,24	0,54	2,41	0,39
C.4	4,58	0,42	2,65	0,65

Yukarıdaki tabloda 6'da görüldüğü gibi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı “C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımı için süreç sonrası performans değerlendirme formundan elde edilen, deney ve kontrol grubunun ortalama ve standart sapma değerlerine bakıldığında, deney grubunun ($\bar{X}=4,2$, $S=0,58$) kontrol grubuna ($\bar{X}=2,72$, $S=0,38$) nazaran daha başarılı olduğu ortaya konulabilir.

“C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı için kullanılan gözlem formu sonuçları dikkate alındığında, deney grubu öğrencilerinin ($\bar{X}=3,20$, $S=0,41$) kontrol grubu öğrencilerine ($\bar{X}=2,22$, $S=0,34$) göre kazanımların edinilmesi noktasında daha başarılı oldukları bulgusuna ulaşılabilir.

“C.3. Ezgi denemeleri yapar” kazanımı için ise bir önceki kazanımda olduğu gibi, kullanılan gözlem formu ortalama ve standart sapma değerleri, kontrol grubuna ($\bar{X}=3,24$, $S=0,54$) göre deney grubu ($\bar{X}=2,41$, $S=0,39$) lehine benzer sonuçları ortaya koyabilmektedir.

Son olarak “C.4. Farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımı için süreç sonundaki proje değerlendirme formu ortalama ve standart sapma değerleri deney grubunda $\bar{X}=4,58$ ve $S=0,42$ iken, kontrol grubunda bu değerler sırasıyla $\bar{X}=2,65$ ve $S=0,65$ olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bulgular yorumlandığında ise deney grubu son test değerlerinin kontrol grubu son test değerlerine oranla daha anlamlı bir fark ortaya koyduğu söylenilebilir.

Kazanımlara ilişkin bulunan ortalama ve standart sapma değerleri de tablo 6'daki bulguları desteklediği görülmektedir. Elde edilen tüm bu bulgular doğrultusunda  ğretim sürecinde programın  n gördüğü yönteme nazaran yaratıcı drama yönteminin kullanılması, Müziksel Yaratıcılık  ğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde önemli bir etkiye sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen bu bulgu ile İlgili literatür ışığında elde edilen çeşitli bulgular paralellik göstermektedir. Öztürk (1996) araştırmasının sonucunda drama ile yapılan müzik eğitiminin daha başarılı olduğu sonucuna ulaştı, drama ile uygulama yapılan çocukların dinleme, ritim ve şarkı söyleme konusunda daha istekli oldukları bulgulamıştır.  nder (2007)'in yaptığı araştırmaya göre drama ile yapılan öğretimin geleneksel yönteme oranla daha etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Akyüzlüer (2007)'in araştırmasında yaratıcı drama yönteminin geleneksel müzik yöntemine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaştı.

BÖLÜM V

5.Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Bu araştırmada; üçüncü sınıf Müzik dersi Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı kazanımlarının edinilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkisi belirlenip elde edilen verilerin istatistiksel analizleri yapılarak alt problemlere ilişkin bulgulara ulaşılmıştır. Bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara göre;

1. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemiyle işlendiği grubun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır alt problemine ilişkin; Yaratıcı Drama yönteminin uygulandığı grubun ön test son testleri arasında manidar bir farklılığa ulaşılmıştır.
2. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının programın ön gördüğü yöntemle işlendiği grubun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır alt problemine göre; programın ön gördüğü yöntemle yapılan öğretimde de manidar bir farklılık tespit edilmiş fakat bu anlamlılık Yaratıcı Drama yönteminin uygulandığı grubun etkililiği kadar olmamıştır.
3. Müzik dersi “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanı kazanımlarının yaratıcı drama yöntemi ile programın ön gördüğü yöntemin son testleri arasında

anlamlı bir farklılık var mıdır alt problemiyle iki grubun son test sonuçlarına bakılmış; Yaratıcı drama yönteminin uygulandığı grup ile programın ön gördüğü yöntem kullanılarak öğretim yapılan gruptaki öğrencilerin son testleri arasında Yaratıcı Drama yönteminin uygulandığı grup lehine manidar bir farklılık bulunmuştur.

5.2. Öneriler

1. Öğretmenlere müzik dersinde dersi etkili kılan yaratıcı drama yöntemini kullanmaları önerilebilir.
2. Öğretmenlere müzik dersini etkili kılacak yöntem ve tekniklerin uygulamalı olarak işlendiği örnek uygulama planları, atölye ve seminerler gibi alan bilgisini geliştirecek eğitimler verilmesi önerilebilir.
3. Sınıf öğretmenleri özellikle ifade ve beceri derslerinde yaratıcılığı geliştirecek yöntem ve tekniklere ağırlık vermeli ve öğrencileri bu konuda desteklemeli, yönlendirmelidir.

Araştırmacılar için öneriler;

1. Müzik dersindeki müziksel yaratıcılıktan başka diğer öğrenme alanları üzerinde yaratıcı dramanın etkisi araştırılabilir.
2. Müzik dersinde kullanılan özel müzik yöntemleri ile yaratıcı dramanın öğrencilerin başarısına ilişkin karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Adıgüzel, H. Ö. (1993). *Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Adıgüzel, H. Ö. (2002). Yaratıcı drama 1985-1995 yazıları. H. Ö. Adıgüzel (ed.), *Eğitimde yeni bir yöntem ve disiplin: Yaratıcı drama* (ss. 158) içinde. Ankara: Natürel Kitap Yayıncılık.
- Adıgüzel, H. Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 17-28.
- Akgül, Barış, D. ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları(Reflections of music and music training classes taken at main learning branch of class teaching in teaching practices). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Yıl 9. 18, 27- 42.
- Akın, M. (1993). *Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerine Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Akyüzlüer, F. (2007). *İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Becerilerini Geliştirmede Dramanın Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- And, M. (2003). *Oyun ve büğü* (1. Baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- Aslan, E. (2001). Kavram boyutunda yaratıcılık. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(16), 15-20.

Aslan, N. (2007). *Dramada dört temel kavram, dört temel teknik: rol oyunu, doğaçlama, dramatizasyon ve oyun*. Türkiye 9. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Seminerinde sunulan bildiri (22-24 Haziran, Bolu), Ankara: Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi Yayınları

Bennett, N., Wood, L. ve Rogers, S. (1997). *Teaching through play: Teachers' thinking and classroom practice*. Buckingham, England: Open University Press.

Bilen, S. (1999). *Çağdaş müzik eğitiminde yaratıcılığın önemi*. Öğretmen Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumunda sunulan bildiri (18-20 Mart), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Bishop, J. S. (1991). *The Use of The Orff Schulwerk Approach Versus The Traditional Method to Develop Music Creativity In Third Grade Students*. Unpublished Masters Thesis, USA: University of St. Thomas.

Bonk, C.J. and Smith, G.S. (1998). Alternative instructional strategies for creative and critical thinking in the accounting curriculum. *Journal of Accounting Education*. Great Britain.16(2), 261-293,

Cottrel, J. (1987) *Creative drama in the clasroom grades 1-3 teacher's resource book for theatre arts national textbook company*. U.S.A.: Westn Michigan University.

Çevik, B. (2007). Müzik öğretim yöntemlerinden, orff müzik öğretisine genel bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(9), 95-100.

Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 1-8.

Doğan, H. (1997). *Eğitimde program ve öğretim tasarımı*. Ankara: Önder Matbaası.

Doğan, N. (2005). *Eğitimde yeni yönelimler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık

Doğanay, A. (2000). Sınıfta demokrasi. A. Şimşek (Ed.), *Yaratıcı öğrenme* (ss. 26-52) içinde. Ankara: Eğitimsen Yayınları.

Dündar, M. (2003). Müzik öğretmeni yetiştirmede alanda eğitim. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23(1), 59-67.

- Fidan, N. ve Erden M. (1991). *Eğitime giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Gartenhaus, A.R. (2000). *Yaratıcı düşünme ve müzeler*. (çev: R. Mergenci ve B. Onur). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Gordon, E. E. (1988). *Learning sequences in music: Skill content, and patterns*. Chicago, IL: GIA Publications, Inc.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XXI (2)*, 369-382.
- GÖNEN, M. ve Dalkılıç, N. U. (1998). *Çocuk eğitiminde drama yöntem ve uygulamalar*. Epsilon Yayıncılık Hiz. Tic. San. Ltd. Şti.
- Gürdal, A., Şahin,F. ve Çepoğlu, R. N. (1996). *İlkokul öğretmenlerinin fen ve matematik öğretiminde kullandıkları metodlar ve karşılaştıkları problemlerin tespiti*. Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler Sempozyumunda sunulan bildiri (30 Eylül- 4 Ekim), Ankara.
- Gürgen, E. T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Güz 12(7), 81- 93.
- Heathcote, D. (1991). *Collected writings on education and drama*. USA: Northwestern University Press.
- Henkel, S. A. (1995). *Games for success developing children's character through recreational play*. America: University press cp.
- Hickey, M. and Webster, P. (2001). Creative thinking in music. *Music Educators Journal*, 88(1).
- Hui, A ve Lau S. (2006). Drama education: A touch of the creative mind and communicative-expressive ability of elementary school children in hong kong. *Thinking Skills and Creativity*, 1(1), 34-40.
- İspiroğlu, N. (1994). *Çağdaş eğitimde sanat*. İstanbul: Demet Yayıncılık.

John, L. ve O'Neill, C. (1984). *Dorothy Heatcote Collected Writings on Education and Drama*. Anochor Bredno Ltd Essex.

Kalyoncu, N. (2006). Türkiye`de orff-schulwerk uygulamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 89-104.

Kalyoncu, N. (2007). Carl orff`un elementer müzik, hareket ve konuşma eğitimi yaklaşımının günümüzdeki anlamı. *MÜZED Dergisi*, İlkbahar, 16.

Kandemir, T. (2009). *İlköğretim Sınıf Müzik Eğitiminde Orff Yaklaşımıyla Doğaçlama Çalışmalarının Müziksel Yaratıcılık Sürecine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kaplan, E. G. (2006). *İlköğretim Okulları 2. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Müzik Destekli Öğretim Yöntemleri Kullanılmasının Öğrenci Kazanımlarına Etkisi*. (Ankara Altınordu İlköğretim Okulu Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2005). *Kuramdan uygulamaya ilköğretimde drama*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2006). İlköğretim birinci kademesi öğrencilerinin drama yöntemine karşı tutumlarının değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 45–53.

Karadağ, E.ve Çalışkan, N. (2008). *Kuramdan uygulamaya ilköğretimde drama*. (2.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Karakaya, N. (2007). İlköğretimde drama ve örnek bir uygulama. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(27), 103-139.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kayhan, H.C. (2004). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi*.

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Küçük, B. (2008). *Müziğin Çocuklarda ve Yetişkinlerde Uyandırdığı Duygu Durumlarının Belirlenmesi ve İlköğretim Müzik Dersi Müziksel Yaratıcılık Alanında Kullanılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

M.E.B. (1999). *İlköğretim drama 1*. MEB devlet kitapları. Ankara.

M.E.B. (2006a). *İlköğretim müzik dersi öğretim programı*. İlköğretim genel müdürlüğü, Ankara.

M.E.B. (2006b). *Anadolu güzel sanatlar lisesi Türk ve batı müziği çalgıları dersi (flüt) öğretim programı*. Ortaöğretim genel müdürlüğü, Ankara.

Miner, B. (2007). Fostering musical creativity in the elementary classroom. *Inquiry Journal UNH Undergraduate Research Journal Spring*, 1-7.

Morgül, M.(2004). *Yaratıcı dramaya merhaba* (3. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.

O'Neill, C. ve Alan L. (1990). *Drama structures. A practical handbook for teachers*. London: Hutchinson.

Okvuran, A. (1993). *Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Okvuran, A. (2003). Drama öğretmeninin yeterlilikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1-2(36).

Oluşum drama enstitüsü çeviri grubu (2007). *Drama teknikleri; Drama liderlik programı ders notları*. Bolu.

Ömeroğlu, E. (1990). *Anaokuluna Giden 5-6 Yaşındaki Çocukların Sözel Yaratıcılıklarının Gelişiminde Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ömeroğlu, E. (1991). *Okul öncesi öğretmenin niteliğinin geliştirilmesinde yaratıcı drama eğitiminin rolü*. Eğitimde Nitelik Geliştirme, Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumunda sunulan Bildiri (13-14 Nisan). İstanbul: Kültür Koleji Yayınları.

Önder, A. (2000). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama: Kuramsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*. İstanbul: Epilson Yayınları.

Önder, S. (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Müzik Dersinin Drama ile Birleştirilerek Uygulanması ve Öğrenciler Üzerindeki Öğrenme Farklılıklarının Tespit Edilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özcan, V. (2007). *Orff Öğretisinin ve Yaratıcı Dramanın Uygulandığı ve Uygulanmadığı Okullarda Öğrencilerin Müzik Dersine Olan Tutumlarının Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Öztürk, F. (1996). *Okul Öncesi Dönem 5-6 Yaş Grubu Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Püsküllüoğlu, A. (2004). *Arkadaş türkçe sözlük* (8.baskı). Ankara: Arkadaş yayın evi.

Rıza, E. T. (2000). Çocuklarda ve yetişkinlerde yaratıcılık nasıl uyarlanır? *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. Ekim/Aralık, 68, 5-12.

Rozman, J.C. (2009). Musical creativity in Slovenian elementary schools. *Educational Research Vol, 1(51)*, 61–76.

Saban, A. (2000) *Öğrenme ve Öğretme Süreci (Yeni Teori ve Yaklaşımlar)* Ankara: Nobel Yayıncılık.

Sağlam, T. (2004). Dramatik eğitim: Amaç mı? Araç mı?. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 17, 4-21.

San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23, 573-582.

San, İ. (1992). *Eğitisel drama*. Ankara: Assitej Yayınları.

San, İ. (1996). Eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye*. Ocak-Şubat. 7, 148-160.

San, İ. (1998). *Türkiye’de yaratıcı drama çalışmalarının dünü ve bugünü*. II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresinde sunulan bildiri (4-6 Kasım, ss. 267-273), Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü, ATAUM.

Schellenberg, E.G. (2004). Music lessons enhance IQ. *Psychological science*, 15, 511-514.

Selimbocaoğlu, A. (2004). *Drama ve ilköğretimde dramanın önemi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Malatya.

Selvi, K. ve Öztürk, A. (2000). Yaratıcı drama yöntemi ile fen öğretimi. *Eğitim ve Bilim*, 116(25), 42-46.

Shamrock, M. (1997). Orff – Schulwerk an integrated foundation. *Music Educators Journal*, 83(6), 41- 44.

Şendurur, Y. ve Akgül, Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 165-174.

T.D.K. (2005). *Türkçe sözlük* (10. Baskı). Ankara Türk Dil Kurumu Yayınları:549.

Tufan, S. (1995). 4-8 Yaş grubu öğrencilerinin müzik ve piyano eğitimi. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi*, 16.

Uçan, A. (2003). *Türkiye’de müzik, eğitiminin gelişimi, orff okul öğretisinin tanımı-uygulanımı- uyarlanması ve orff anlayışıyla temel müzik eğitiminin genel durumu*. Uluslararası Orff- Schulwerk Müzik ve Dans Pedagojisi Sempozyumunda sunulan bildiri. (16- 18 Ocak). Ankara: Gazi Üniversitesi.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara.

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2.Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1999). *İlköğretimde müzik öğretimi. Millî eğitim bakanlığı: İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı - Modül 9*. Ankara: MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Üstündağ, T. (1996). Yaratıcı dramının üç boyutu. *Yaşadıkça eğitim*. Kasım, Aralık. 49, 19-23.

Üstündağ, T. (2004). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü* (6.Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

Üstündağ, T. (2009). *Yaratıcılığa yolculuk*. Ankara; PegemAkademi.

Webster, P. (2002). Creative thinking in music: An advanced model. Sullivan, T. and Willingham, L. (Eds.), *Creativity and music education*. (ss. 16-34) İçinde. Toronto: Britannia Printers.

Yağcı, Ç. (1995). *Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yalım, N. (2003). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yavuzer, H. (1993). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yıldırım, R. (2002). *Yaratıcılık ve yenilik* (3.baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Yiğit, F. (2000). *Müzik Eğitiminde Kodaly Metodunun Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

Ek-1- Ders Planları

Ek-2-Ölçme Araçları

Ek-3- Derslerden Örnek Fotoğraflar

Ek-4- Öz Geçmiş

Ek-5- Drama Liderlik Eğitim Belgesi

Ek-6- M.E.B. Uygulama İzni

Ek-7-Etik İlkeler Uyulduğuna İlişkin Metin

EK-1- Ders Planları

GÜNLÜK PLAN- 1. HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Malzeme: A3 kağıdı, renkli boya kalemleri.

ISINMA/HAZIRLIK:

“Çocuklar mekânda serbest bir şekilde yürüyoruz. Şimdi size bazı yönergeler vereceğim, beni dikkatle dinleyin ve sadece kendinizle ilgilenin.” diyerek sevinç, korku, üzüntü, mutluluk, heyecan, endişe ile ilgili durumlar söylenir.

1. Sabah kalktınız ve çok mutlusunuz.
2. Eyvah o da ne okula geç kalacaksınız ve derste öğrenilecekleri kaçıracağınızdan korkuyorsunuz.
3. Acele bir şekilde hazırlanıp yola çıkmanız gerek hızlıca giyiniyorsunuz.
4. Yolda çok hızlı yürüyorsunuz çok az vaktiniz kaldı heyecanlanıyorsunuz.
5. Ve okula geldiniz oda ne herkes sınıfa girmiş ve çok üzöldünüz.
6. Sınıfın kapısını çaldınız içeri girdiniz ve bir baktınız ki ders henüz başlamamış ve bu duruma çok sevindiniz.
7. Sınıftaki herkes çember olmuş hemen hızlıca çembere dâhil oluyorsunuz ve öğretmeninize size ne hazırladığını merakla ve sessiz bir şekilde beklemeye başlıyorsunuz.

Tahtaya ders öncesinde yazılmış olan 23 Nisan şarkısı ile ilgili bir açıklama yapılır. “Çocuklar bu gün 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile ilgili güzel bir şarkı öğreneceğiz. Ben öncelikle size şarkının sözlerini okuyacağım, beni can

kulağıyla dinleyin” diyerek öğretmen tarafından şarkı şiir şeklinde okunur. “Şimdi şarkımızın sözlerini hep birlikte okuyalım” diyerek şarkının sözleri tüm sınıfla okunur. Öğretmen “sıra şarkımızı söylemeye geldi. İlk olarak size şarkının tamamını söyleyeceğim, ben bitirdikten sonra hep birlikte söylemeye çalışacağız” diyerek şarkıyı söyler. “Şimdi hep birlikte söyleyelim” diyerek şarkıyı tüm sınıfa söyler. Şarkının tam bir şekilde öğrenilmesi için birkaç kez tekrar edilir. Tekrar esnasında öğretmen aralarda eşlik etmeyi bırakır ve şarkının öğrenciler tarafından doğru söylenip söylenmediğini kontrol eder.

“Bugün size bir şarkı daha öğreteceğim” diyerek Bir Dünya Bırakın adlı şarkının sözleri tahtaya yazılır. Ben öncelikle size şarkının sözlerini okuyacağım beni can kulağıyla dinleyin” diyerek öğretmen tarafından şarkı şiir şeklinde okunur. “Şimdi şarkımızın sözlerini hep birlikte okuyalım” diyerek şarkının sözlerini tüm sınıfla okutur. Öğretmen “sıra şarkımızı söylemeye geldi, önce size şarkının tamamını söyleyeceğim, ben bitirdikten sonra hep birlikte söylemeye çalışacağız” diyerek şarkıyı söyler. “Şimdi hep birlikte söyleyelim” diyerek şarkı tüm sınıfla söylenir. Şarkının tam bir şekilde öğrenilmesi için birkaç kez tekrar edilir. Tekrar esnasında öğretmen aralarda eşlik etmeyi bırakır ve şarkının öğrenciler tarafından doğru söylenip söylenmediğini kontrol eder. Bir Dünya Bırakın adlı şarkı da yine kulaktan öğretim metodu kullanılarak öğretilmiş olur.

23 NİSAN

Sanki her tarafta var bir düğün	İşte bugün meclis kuruldu
Çünkü en şerefli en mutlu gün	Sonra hemen padişahlık kovuldu
Bu gün yirmi üç nisan	Bugün yirmi üç nisan
Hep neşeyle doluyor insan	Hep neşeyle doluyor insan

Söz ve Müzik: Saip EGÜZ

BİR DÜNYA BIRAKIN

Oynaya oynaya gelin çocuklar	Bir barış bırakın biz çocuklara
El ele el ele verin çocuklar	Yazalım üstüne sevgili dünya
Bir vatan bırakın biz çocuklara	Bir dünya bırakın biz çocuklara
Islanmış olmasın gözyaşlarıyla	Ulaşsın şarkımız güneşe ve aya

Söz ve Müzik: Salih AYDOĞAN

CANLANDIRMA:

“Şimdi size söyleyeceğim sayıyı unutmuyorsunuz” diyerek, öğretmen öğrencilere 1-2-3-4 şeklinde sayılar verir. “1ler-2ler-3ler-4ler bir araya gelsin” diyerek, öğrencileri bu şekilde 4 gruba ayırır.

Öğretmen “Şimdi tek tek gruplarınızın yanına geleceğim. Ben grubunuzun yanına gelinceye kadar öğrendiğimiz 23 Nisan ve Bir Dünya Bırakın şarkıları, sizde hangi duyguları hissettiriyor arkadaşlarınızla aranızda bunları paylaşın.” der ve tek tek grupların yanına gidip yönlendirmelerde bulunur.

“23 Nisan ve Bir Dünya Bırakın” şarkıları, sizde hangi duyguları hissettiriyor arkadaşlarınızla aranızda bunları paylaşın.” “Bugün öğrendiğiniz 23 Nisan ve Bir Dünya Bırakın adlı şarkıdan birine aranızda karar verin.” “seçtiğiniz şarkı sizde hangi duyguları hissettiriyor? 1 duygu belirleyin ve bu duyguların var olduğu bir yer ve olay düşünün. Öyle bir yer ve olay düşünün ki biz baktığımızda o duyguyu tahmin edelim. Bize bu oluşumu 2 fotoğraf karesinde gösterin. Fotoğraflar nasıldır çocuklar? Hareketsizdir değil mi? Konuşamazlar... Bunu düşünerek fotoğraf karelerinizi oluşturun.” “ Hazırlık için 5 dakikanız var.” “Şimdi sunularınızı yapmadan önce her grup iki karesini bize gösterecek ve biz tahmin etmeye çalışacağız. Bu sebeple grubumuz hemen cevap vermesin.” Gruplar oluşturdukları fotoğraf karelerini gösterirler. Tüm sınıf grubun anlatmaya çalıştığı duyguyu bulmaya çalışır.

Öğrencilere 5 dakika olarak verilen hazırlık süresi durumlarına göre 8 dakika şeklinde de kullanılabilir. Gruplar hazırladığı canlandırmayı sınıfa sırasıyla sergiler.

DEĞERLENDİRME:

“Şimdi az önceki gruplarınızla aranızda buluşun, kendinize uygun bir yer bulun ve grubunuzla çember olarak bekleyin.” diyerek asıl çalışmada oluşturulmuş olan gruplar tekrar oluşturulur. “Bugün öğrendiğiniz 23 Nisan ve Bir Dünya Bırakın adlı şarkıdan birine aranızda karar verin. Öğretmen “Şarkıların sizde hissettirdiği duygu ve düşünceler üzerine önceden konuştuk. Şimdi bu duygulardan yola çıkarak görseller hazırlayacağız.” der ve her gruba A3 boyutunda kağıtlar verir. “Her gruba kağıt verdim, şimdi tek tek gruplarınıza geleceğim ve size neler yapacağınız konusunda açıklamalar yapacağım.” Öğretmen gruplara sırayla gider.

1.Grup: Kendilerinin oluşturacağı bir gazetenin haber sayfasını hazırlatmak üzere; “gazetelerin haber sayfalarında neler bulunur?” Gelen cevaplara göre “Gazetenin adı var mıdır? Haberin başlığı var mıdır? Tarihi belli midir? Ne olmuş? Neden olmuş? Kimlerle ilgili” sorularına yönlendirilir. Öğrencilerin bu sorulara cevap bulmaları istenir. “Gazetelerin bir de görsel yanları vardır değil mi? Belli bir düzen içerisinde yazılar yazılır, resmi ona uygun bir şekilde koyulur.” şeklinde yönlendirmelerle hazırlayacakları gazetede görsel öğelere dikkat çekilir. “Şimdi bu konuştuklarımızı bir kağıda yazın unutmamak için ve grubunuzla eklenebilecek şeyler olabilir mi sorusuna yanıt arayın. Bunlardan yola çıkarak bir gazetenin haber sayfasını oluşturun.” denilerek grup çalışmasına başlamaları istenir.

2.Grup: Kendilerinin oluşturacağı bir tanıtım afişini hazırlatmak üzere; “afişlerde neler bulunur?” Gelen cevaplara göre bir başlığı var mıdır? Tanıttığımız şeyin resmi? Tanıtılan şey ile ilgili bir açıklama? Tanıtılan şeyin özellikleri? gibi sorularla içeriğe yönelik yönlendirmeler yapılır. “Peki, afişlerin görsel yanları nedir çocuklar? Başlığın dikkat çekiciliği var mıdır? Resim ile tanıtılan şey uyumlu mudur? Açıklamalar rast gele mi koyulur afişte sizce?” şeklinde sorularla afişin görsel öğelerine de dikkat çekilir. “Şimdi bu konuştuklarımızı bir kâğıda yazın unutmamak için ve grubunuzla eklenebilecek şeyler olabilir mi sorusuna yanıt arayın. Bunlardan yola çıkarak bir tanıtım afişi oluşturun.” denilerek grup çalışmasına başlamaları istenir.

3.Grup: Kendilerinin oluşturacağı bir derginin haftanın konusu sayfası hazırlatmak üzere: “derginin haftanın konusu sayfasında neler bulunur?” Gelen cevaplara göre “derginin adı var mıdır? Konunun başlığı var mıdır? Konuya ilişkin resim var mıdır? Konu ile ilgili bir açıklama? Konunun özellikleri? Sorularına yönlendirilir. Öğrencilerin bu sorulara cevap bulmaları istenir. “Dergilerin bir de görsel yanları vardır değil mi? Belli bir düzen içerisinde yazılar yazılır resmi ona uygun bir şekilde koyulur. Süslemeleri vardır.” şeklinde yönlendirmelerle hazırlayacakları dergi sayfasının görsel öğelere dikkat çekilir. “Şimdi bu konuştuklarımızı unutmamak için bir kâğıda yazın ve grubunuzla eklenebilecek şeyler olabilir mi sorusuna yanıt arayın. Bunlardan yola çıkarak bir derginin haftanın konusu sayfasını oluşturun.” denilerek grup çalışmasına başlamaları istenir.

4.Grup: Kendilerinin oluşturacağı bir şiir köşesi hazırlatmak üzere; “bir şiir köşesinde neler bulunur çocuklar?” Gelen cevaplara göre “Şiir bulunur. Şiirin başlığı bulunur mu? Peki, şiiri yansıtacak bir resim bulunur mu? Sayfanın süslemeleri olur mu?” sorularına yönlendirilir. Öğrencilerin bu sorulara cevap bulmaları istenir. “ bu şiir köşelerinin bir de görsel yanları vardır değil mi? Belli bir düzen içerisinde yazılar yazılır resmi ona uygun bir şekilde koyulur.” şeklinde yönlendirmelerle hazırlayacakları şiir köşesi sayfasının görsel öğelere dikkat çekilir. “şimdi bu konuştuklarımızı unutmamak için bir kâğıda yazın. Grubunuzla eklenebilecek şeyler olabilir mi sorusuna yanıt arayın. Bunlardan yola çıkarak bir derginin haftanın konusu sayfasını oluşturun.” denilerek grup çalışmasına başlamaları istenir. Tüm gruplar çalışmaya başlar. Öğretmen grupları ara ara dolaşır ve anlaşılmayan noktalar olduysa düzeltmelere gidilir.

Öğrencilere “bu çalışmalarınızı diğer dersimizde kullanacağız bir dahaki derse görsellerinizi tam bir şekilde getirin.” diyerek ödevlendirme yapılır ve ders sonlandırılır.

Süre sorununu ortadan kaldırmak için her gruba yöneltilen sorular bir kağıtta yazılı olarak öğrencilere verilir. Öğrenciler bu sorulara yanıt ararken öğretmen grupları dolaşır. Değerlendirme kısmı için 15 dakika ayrılır. Bu 15 dakikada yönergeler verilir ve ne yapılacağı üzerine konuşulur. Öğrenciler performanslarına başlar ve gelecek haftaya tam getirmeleri istenir.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN- 2. HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Kullanılan Teknikler: doğaçlama, rol oynama, öğretmen rolde

Malzeme: Önceki hafta hazırlanan görseller, kalp şeklinde nesne.

ISINMA/HAZIRLIK:

Öğretmen “Çocuklar çember olalım” diyerek düzgün çember olunmasını sağlar. “Bu çalışmada sessizlik çok önemli lütfen sadece yönergeleri dinleyin ve kendinizle ilgilenin” diyerek, çalışmak için uygun sessizliğe dikkat çekilir. “Herkes yüzleri çemberin dışına doğru dönsün ve gözlerini kapatsın. Ben önce size bir duygu adı söyleyeceğim ve 3’e kadar sayacağım. 3 dediğimde gözleriniz kapalı bir şekilde arkanızı dönüyorsunuz. Söylediğim duygu size ne hissettiriyorsa vücudunuzla onu gösteriyorsunuz.” Öğretmen bir duygu (sevinç, korku, üzüntü, mutluluk, heyecan, endişe) söyler 1-2-3 der ve öğrenciler söylenen duyguyu gözleri kapalı şekilde bedeniyle gösterir ve çemberin içine döner. “Herkes gözlerini açsın ve birbirine baksın.” Herkes gözlerini açar ve birbirine bakar. “Evet, şimdi tekrar dönüyoruz” diyerek bir başka duyguyla çalışmaya aynı şekilde devam edilir. Bu şekilde belirtilen duyguların bedenle ifadesi sağlanır.

Öğretmen “Bulunduğunuz yere oturun ve gözlerinizi kapatın.” Gözler kapandıktan sonra öğretmen 23 Nisan ve Bir Dünya Bırakın şarkılarını söyler. Şarkılar bittikten sonra “evet, gözlerinizi açabilirsiniz.” diyerek öğrencilerin gözlerini açmalarını sağlar. “Şarkıları şimdi hep birlikte söyleyeceğiz.” Şarkılar hep birlikte söylenir. “Gözleriniz kapalı bir şekilde beni dinlediniz, gözlerinizi açtınız ve birlikte söyledik. Kendinizi nasıl hissettiniz?” şeklinde bir soruyla öğrencilerin hissettikleri paylaşılır. Bu sayede öğrencilerin şarkı sözlerini hatırlamaları, konuya odaklanmaları sağlanır.

CANLANDIRMA:

“Geçen hafta yaptığınız görsellerinizi tamamladınız mı? Şimdi görsellerinizi bulunduğu yerden alıyorsunuz ve görselleri kiminle yaptıysanız hemen buluşuyorsunuz. 5’e kadar sayıyorum ve süreniz başladı.” Öğretmen 5’e kadar sayar ve grupların oluşup oluşmadığını kontrol eder.

Gruplar bir araya geldikten sonra “şimdi grubunuzla kendinize uygun bir köşe bulun ve grup üyelerinizle çember olun.”

Öğrenciler çember olur. “şimdi her grubun elinde hazırladığı görsel var. Şimdi bu görsellerin tanıtımını yapacağız fakat tanıtma işini hep beraber yapacaksınız. Gruplarınızla aranızda rol dağılımı yapacaksınız.”

“Bir televizyon programına grubunuzla konuk olarak katılıyorsunuz ve sizde oluşturduğunuz görsellerin yapımcılarısiniz. Bu işi en iyi siz biliyorsunuz ve bir yarışmada birinci oldunuz ve bunu bize tanıtıyorsunuz.”

“Şimdi siz hazırlıklarınızı yapın sevgili konuklar biraz sonra tek tek sizi sahneye alıp tanıtımınızı izleyeceğiz. Yalnız bir hatırlatmada bulunayım bize görselinizi tanıtırken hangi noktalara dikkat ederek yaptığınızı, konunuzu ve bunu nasıl görselleştirdiğinizi anlatmayı unutmayın. Hazırlıklarınızı bu noktada yaparsanız bizlerin anlaması daha kolay olacaktır.” “hazırlık süreniz 5 dakika ve süreniz başladı.” şeklinde yönergelerle öğretmen öğrencilerden istenen canlandırmanın kapsamını belirtmiş olur.

1.Grup: Oluşturduğu gazetenin tanıtımını

2.Grup: Oluşturduğu afişin tanıtımını

3.Grup: Oluşturduğu derginin haftanın konusu sayfasının tanıtımını

4.Grup: Oluşturduğu Şiir ve şiirin resim tanıtımını

Bir televizyon programında sunar. Öğrencilerin rolden kopmamaları için öğretmen gruplar tanıtımlarını yapmadan “evet saygı değer konuklar “Şenlik” programımıza hoş geldiniz. Şimdi bu yılın en iyilerini sizlerle buluşturacağım. 1. Konuğumuz yılın en iyi haber sayfası editörleri şimdi onları buraya davet edeceğim ve bize başarılarının sırlarını

anlatacaklar evet alkışlarınızla grubumuzu alıyoruz.” Şeklinde sunularla bir program havası yaratır.

“1. Grubumuza çok teşekkür ediyoruz. Şimdi de 2. Olarak sırada yılın en iyi afiş tasarım ödülünü alan grubumuzu alıyoruz.”

“2. Grubumuzu sunumlarından ötürü kutluyoruz. 3. Olarak yılın dergiler arası haftanın konusu sayfasında en başarılı grubunu sahneye davet ediyorum.”

“Alkışlarınız için teşekkür ediyoruz Ve son olarak yılın en iyi şiir köşesini hazırlayan ödüllü grubumuzu sahneye davet ediyorum.”

Şeklinde sunularla tüm gruplar tanıtımlarını yaparlar.

DEĞERLENDİRME:

“Çember olalım” diyerek sınıfın düzgün bir çember olması sağlanır. Çemberde öğretmen elinde kalp şekli olan bir nesne tutmaktadır. “Elimde görmüş olduğunuz bir kalp ve yalnızca bu kalbi elinde tutan kişi konuşma hakkına sahip. Kalbi eline alan kişi bu gün tüm çalışma ile ilgili hissettiklerini söyleyecek. Evet, yanımdaki arkadaşına kalbi veriyorum ve konuşmasını hissettiklerini dikkatle dinliyorum.” Tüm öğrenciler bu şekilde çalışmayla ilgili düşüncelerini ifade edinceye kadar değerlendirme devam eder.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN - 3.HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik.

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.2.Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Malzeme: müzik cdsi, müzik çalar, oyuncak penguen.

ISINMA/HAZIRLIK:

7 adım dansı (çember olunur. Çemberde koşulur. (nakarat kısmı: El çırpma sağdan dönüş, el çırpma soldan) dönüş)

Sağ-sol diz yukarı çek.

Sağ-sol el yukarı.

Yana iki kol açılır.

Kollar çemberin dışında sallanır.

Kollar sallanırken bir adım çemberin dışına ileri adım

Kollar çemberin içine doğru sallanır

Vücut çemberin içine kollar iki yana açılır.

“Çember olalım.” Düzenli bir çember formu oluşturulur. “Şimdi bir şarkıya uygun dans edeceğiz. Müzik çalmaya başladıktan sonra yaptığım hareketlere dikkat edin ve aynısını tekrarlamaya çalışın.” yönergesi verilir ve dansa geçiş için uygun açıklamalar yapılır.

“Geçen haftalarda öğrendiğimiz Bir Dünya Bırakın adlı şarkıyı söyleyeceğiz.” Şarkı tüm sınıfla söylenir. “Şimdi şarkıya uygun bazı hareketler yapacağız. Şarkıyı söyleyeceğiz aynı zamanda yaptığım hareketleri yapmaya çalışın.”

“Çember olalım.” diyerek çember formu yeniden oluşturulur. Çember olunur.

Oynaya oynaya gelin çocuklar (el çırpma sağa sola sallanma)

El ele el ele verin çocuklar (el ele tutuşup sağa sola sallanma)

Bir vatan bırakın biz çocuklara (elleri yukarıdan aşağıya indirirken iki yana açma)

İslanmış olmasın gözyaşlarıyla (elleri yüze götürüp gözyaşı yapma)

Bir barış bırakın biz çocuklara (iki eli birleştirip yumruk yapma)

Ulaştın şarkımız güneşe ve aya (elleri yukarı kaldırma)

Bir dünya bırakın biz çocuklara (elleri yukarıdan aşağıya indirirken iki yana açma)

Yazalım üstüne sevgili dünya (ellerle havada yazma)

“Evet, hareketleri tam öğrenebilmemiz için bir kere daha tekrarlayacağız.” Öğrenciler bu hareketleri öğreninceye kadar tekrar edilir.

CANLANDIRMA:

“Şimdi size söyleyeceğim sayıyı unutmayorsunuz” diyerek, öğretmen öğrencilere 1-2-3-4 şeklinde sayılar verir. “1ler-2ler-3ler-4ler bir araya gelsin” diyerek, öğrenciler bu şekilde 4 gruba ayrılır.

Gruplara genel bir yönerge verilir. “Az önce şarkımızı bazı hareketlerle yaptık. Şimdi bu hareketlerden üç tanesini değiştirerek grubunuzla bize bunu sunacak şekilde hazırlayın.”

“Hareketleri bize sunarken grup bireylerinin durduğu konumları belirleyin, hareketleri aynı anda yapmaya özen gösterin. Ve görsel hale getirmeye çalışın. Hazırlık için 8 dakikanız var” denilerek, gruplara sahnede belli bir düzen içerisinde durmaları, hareketleri aynı anda yapmaları, süre gibi konularda uyarılarda bulunulur. 8 dakika verilen süre grupların hazırlıklarına göre 10 dakika ile sınırlandırılır. Ek süre verilebilir.

Gruplar çalışırken öğretmen grupları tek tek dolaşır ve gözlemler. Takıldıkları noktalarda yardımcı olur. Gruplar sıra ile hazırladıkları performansları şarkıyı söyleyerek sunarlar. Tüm gruplar izlenir.

DEĞERLENDİRME:

“Çember olalım” diyerek sınıfın düzgün bir çember olması sağlanır. Çemberde öğretmen elinde penguen oyuncacı tutmaktadır. “Elimde görmüş olduğunuz bir penguen ve adı Pingu. Pingu bu gün sizi izledi ve çalışma sonunda neler hissettiğinizi çok merak ediyor. Pinguyu elinde tutan kişi konuşma hakkına sahip. Pinguyu eline alan kişi bu gün tüm çalışma ile ilgili hissettiklerini söyleyecek. Evet, yanımdaki arkadaşına Pinguyu veriyorum ve konuşmasını hissettiklerini dikkatle dinliyoruz.”

Tüm öğrenciler bu şekilde çalışmayla ilgili düşüncelerini ifade edinceye kadar değerlendirme devam eder.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN -4. HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik.

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 40 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.2.Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Malzeme: müzik cdsi, hoparlör

ISINMA/HAZIRLIK:

“Evet, çocuklar şimdi mekânda serbest bir şekilde yürüyoruz.” diyerek mekânda serbest yürümeleri sağlanır. Yürürken öğretmen adımların temposunu sayarak verir her sayıda bir ileri adım atılmalıdır.

“1-2-3-4 ben her bir sayıyı söylediğimde ileri bir adım atıyoruz. Başladık. 1-2-3-4-1-2...” Öğretmen sayının hızlarını arttırıp azaltarak yürüme temposunu artırır ve azaltır.

Öğretmen tempoyu hızlandırdığı bir anda “don” der. “Şimdi yine ileriye doğru yürüyeceğiz ama ben şimdi buna bir hareket ekleyeceğim ve bu şekilde yürüyeceğiz. İleri doğru yürürken kollarımız yukarı doğru yürüyoruz.” Eklenen hareketle tempolu bir şekilde yürüme hareketiyle tekrarlanır.

Öğretmen öğrenciler arasındaki eş zamanlılığı yakalamak için 1-2-3-4-1-2.. diye saymaya devam eder.

Bir iki kere çalışıldıktan sonra öğretmen “don! Şimdi bu hareketimize yeni bir hareket daha ekleyeceğiz ileri doğru kollarımız yukarıda 4 adım gittikten sonra, geriye doğru kollarımız yana açık bir şekilde yürümeyi ekleyeceğiz.”

Öğretmen daha iyi anlaşılması için her seferinde gösterip yaptırma metodunu kullanır.

İki kere ilk 2 hareket tekrarlanır ve tekrar “don” Şimdi 3. Hareketimiz ileri doğru 4 adım atarken ellerimizi kafamızın çevresinde çember şekline getiriyoruz.” 1-2-3-4-1-2.. şeklinde sayılarak üç hareket tekrarlanır.

“Don! Son hareketimiz sağa doğru 4 adım giderken kollarımızı ileri doğru gergin tutuyoruz yalnız avuç içlerimiz karşıyı görecektir şekilde olacak.” Bu şekilde öğretmen 4 farklı hareket ekler ve çalışılır.

“Evet, çocuklar dört hareket ben ekledim ve çalıştık şimdi (Öğretmenin belirlediği öğrencilerin birinden) sen bu hareketlere uyumlu bir hareket ekle bakalım.” diyerek öğrencilerden birinin eklediği hareket eklenir ve çalışılır.

Öğrencilerden de 4 farklı hareket oluncaya kadar eklemeler yapılır ve hareketler çalışılır. Hareketler pekişince “şimdi hareketlerimizi Bir Dünya Bırakın şarkımızı söyleyerek yapalım. Bakalım nasıl olacak.” 8 hareketin her biri Bir Dünya Bırakın şarkısındaki bir dizeyi karşılayacaktır. Belirlenen 8 hareket şarkıyı söyleyerek eş zamanlı tekrar edilir.

CANLANDIRMA:

“Şimdi size söyleyeceğim sayıyı unutmayorsunuz” diyerek, öğretmen öğrencilere 1-2-3-4 şeklinde sayılar verir. “1ler-2ler-3ler-4ler bir araya gelsin” diyerek, öğrenciler bu şekilde 4 gruba ayrılır.

“Şimdi az önceki yaptığımız çalışmadan yola çıkarak Bir Dünya Bırakın adlı parçaya grubunuzla sekiz hareket buluyorsunuz. Hareketlerinizin birbiriyle uyumlu ve herkes tarafından kolaylıkla yapılabilir olmasına dikkat edin. Bulduğunuz hareketlerinizi az önce yaptığımız gibi 1-2-3-4 şeklinde içinizden sayarak yaparsanız aynı anda hareket etmeyi sağlarız. Buna dikkat edin.”

“Bu sekiz hareketten yalnızca iki tanesi bizim az önce yaptıklarımızın aynısı olabilir.” diyerek gruplara açıklama yapılır. Gruplar çalışırken öğretmen grupları tek tek dolaşır ve gözlemler. Öğrencilere takıldıkları noktalarda yardımcı olur.

Tüm grupların hazırladığı performanslar sırayla izlenir.

DEĞERLENDİRME:

“Çember olalım.” diyerek herkesin bir birini görebileceği bir ortam oluşturulur. Çember olunur.

“Bu dersin sonunda neler hissettiyseniz sıranız gelince hissettiklerinizi bir hareketle göstererek söylüyorsunuz.” der. Tüm öğrenciler kendilerini ifade edinceye kadar değerlendirme devam eder.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN - 4.HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik.

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 40 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.3. Ezgi denemeleri yapar.

Malzeme: Ezgi çalgıları (alto-bas-soprano Metalafon, alto-bas-soprano ksilofon, ritim çalgıları (orff çalgıları altında geçen çelik üçgen, kastanyet, marakas vb. gibi)

ISINMA/ HAZIRLIK:

Öğrencilerden çember olmaları istenir. Öğretmen “şimdi size bir tekerleme söyleyeceğim ve dikkatle beni dinleyin” der. Ritimli bir şekilde; “çatlak patlak yusuvarlak kremalı börek sütlü çörek çek dostum çek arabayı yoldan çek çek çek amca burnu kanca al sana bir tabanca” tekerlemesini söyler.

“Şimdi bu tekerlemeyi beraber söyleyeceğiz ama çemberdeki her kişi bir kelimeyi söyleyecek ve bu şekilde tekerlememizi devam ettireceğiz.” Sırayla her öğrenci bir kelimeyle tekerlemeye eşlik eder. İkinci tekrarda “bunu daha hızlı ve ritimli bir şekilde söyleyeceğiz.” Tekerleme tam kavranınca “evet şimdi tekerlemeyi söylerken hata yapan oyun dışı kalacak” denir. Hata yapan öğrenciler oyun dışı kalır ve oyun iki kişi kalıncaya kadar oynanır. Oyun dışı kalan öğrencilerin dikkatini oyuna çekmek için “yanılanları bulmamıza yardım ederseniz oyunda gözden kaçanları hep birlikte bulmuş oluruz” denir. Bu şekilde oyun bittikten sonra çember yeniden oluşmuş olur.

Öğretmen “Bugün size bir tekerleme öğreteceğim” diyerek Karga adlı tekerlemenin sözlerini tahtaya yazar. Ben öncelikle tekerlemenin sözlerini okuyacağım beni can kulağıyla dinleyin” diyerek öğretmen tarafından tekerleme ezgisiz şekilde okunur. “Şimdi tekerlemenin sözlerini hep birlikte okuyalım” diyerek tekerlemenin sözleri tüm sınıfla okunur. Öğretmen “sıra tekerlememizi melodisiyle söylemeye geldi,

ben önce size tekerlemenin tamamını söyleyeceğim ben bitirdikten sonra hep birlikte söylemeye çalışacağız” diyerek öğretmen tekerlemeyi söyler. Öğretmen “Şimdi hep birlikte söyleyelim” diyerek tekerlemeyi tüm sınıfa söyler. Tekerlemenin tam bir şekilde öğrenilmesi için birkaç kez tekrar edilir. Tekrar esnasında öğretmen aralarda eşlik etmeyi bırakır ve tekerlemenin öğrenciler tarafından doğru söylenip söylenmediğini kontrol eder.

“Bugün size Tek Tek Tekerleme adında bir tekerleme daha öğreteceğim” diyerek Tek Tek Tekerleme adlı tekerlemenin sözleri tahtaya yazılır. Ben öncelikle tekerlemenin sözlerini okuyacağım beni can kulağıyla dinleyin” diyerek öğretmen tarafından tekerleme ezgisiz şeklinde okunur. Öğretmen “Şimdi tekerlemenin sözlerini hep birlikte okuyalım” diyerek tekerlemenin sözlerini tüm sınıfa okutur. Öğretmen “sıra tekerlememizi melodisiyle söylemeye geldi, ben önce size tekerlemenin tamamını söyleyeceğim ben bitirdikten sonra hep birlikte söylemeye çalışacağız” diyerek öğretmen tekerlemeyi söyler. Öğretmen “Şimdi hep birlikte söyleyelim” diyerek tekerlemeyi tüm sınıfa söyler. Tekerlemenin tam bir şekilde öğrenilmesi için birkaç kez tekrar edilir. Tekrar esnasında öğretmen aralarda eşlik etmeyi bırakır ve tekerlemenin öğrenciler tarafından doğru söylenip söylenmediğini kontrol eder. İkinci tekerleme de yine kulaktan öğretim metodu kullanılarak öğretilmiş olur.

KARGA

Karga karga gak dedi

Çık şu dala bak dedi

Çıktım baktım o dala

Şu karga ne budala

TEK TEK TEKERLEME

Tek tek tekerleme

Üstü kaymak şekerleme

Dereye düşme çok soğuk

Söyle bana çarçabuk

CANLANDIRMA:

“Şimdi size söylediğim kelimeyi aklınızda tutun” diyerek öğrencilere Düm-pat-çat-hey-düm-pat-çat-hey şeklinde kelimeleri verilir. “Evet dümler, tekler, çatlar, heyler bir araya toplansın” diyerek sınıf 4 gruba ayrılır.

Öğretmen teker teker Metalafon ve ksilafonları çalar. Bagetlerinin nasıl tutulduğu ve tuşlarının nasıl çalınacağı hakkında 5 dakikalık bir bilgilendirme yapar.

Her bir gruba Metalafon, ksilafon ve ritim çalgıları verilir. “Hepiniz elinize bir müzik aleti alın ve aldığınız çalgı nasıl ses çıkartıyor diye bir deneyin bakalım.”

Her öğrenci çalgısının sesine baktıktan sonra öğrencilerden az önce öğrendikleri tekerlemeleri ellerindeki müzik aletleriyle uyumlu çalmaları istenir. Hazırlık için 5 dakika verilir. Her grup oluşumları sınıfa çalar.

DEĞERLENDİRME:

Çember olunur ve müzik aletleri çemberin içerisine koyulur. “Çemberin ortasında gördüğünüz gibi az önce kullandığınız müzik aletleri var. Sırası gelen bu müzik aletlerinden en sevdiğinin yanına gidecek müzik aletinden bir kere ses çıkartacak ve bugün çalışmada ne hissettiyse bize bir kelime ile söyleyecek.”

Çemberde sırayla öğrenciler sevdiği bir müzik aletini eline alır ve çalışma ile ilgili hissettiklerini müzik aletini çalıp 1 kelimeyle ifade eder. Tüm öğrenciler paylaşımlarını bitirinceye kadar bu süreç devam eder.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN - 5.HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik.

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.3. Ezgi denemeleri yapar.

Malzeme: Ezgi çalgıları (alto-bas-soprano Metalafon, alto-bas-soprano ksilafon, ritim çalgıları (orff çalgıları altında geçen çelik üçgen, kastenyet, marakas vb. gibi)

ISINMA/HAZIRLIK:

“Mekanda serbest bir şekilde yürüyoruz.” Öğrenciler yürürken “şimdi ben bendiri çaldığımda bendirin ritmine göre yürüyeceğiz. Ben metalafonu çaldığımda ise bir arkadaşınızla kolkola girip döneceksiniz” şeklinde yönerge verilir. Öğrenciler tarafından tam bir anlaşılma sağlanması için gösterip yaptırma metodu kullanır.

Her öğrenciye ritim aleti (orff çalgıları altında geçen çelik üçgen, kastenyet, marakas vb. gibi) verilir. Öğretmen de bir ezgi çalgısını eline alır.

“Bildiğiniz karga ve tek tek tekerleme adlı tekerlemeleri söyleyeceğiz. Tekerlemelerimizi söylerken elimizdeki ritim aletleriyle ona uygun ritim tutarak yürüyeceğiz.” “Yürürken sadece marakaslar çalsın, sadece çelik üçgenler, sadece kastanyetler çalsın” diyerek müzik aletlerinin tek tek seslerinin duyulması sağlanır. Ritim aletlerini sade bir şekilde çalarken öğretmen ezgi çalgısıyla eşlik eder.

“Şimdi tekerlemeleri hep birlikte aynı anda çalacağız. Fakat sesimizin de duyulabilmesi için müzik aletlerimizden fazla ses çıkarmamaya özen gösterelim.” Öğrendikleri tekerlemeleri tüm sınıf olarak ritim ve ezgi aletleriyle çalarlar. Öğretmen gürültüyü engellemek için; “elimi aşağıya doğru indirdiğimde müzik aletlerimizin sesini alçaltacağız kaldırıncaya yükselteceğiz” der, öğrencilerin dikkatini bu noktaya çeker.

Söyledikleri tekerlemenin bir ritim yapısı olduğuna dikkat çekildikten sonra “sizce bu tekerlemeler farklı melodilerle söylenebilir mi?” diyerek, farklı bir ezgi ile söylenip söylenemeyeceği tartışılır.

“Farklı bir melodiyle bize söylemek isteyen var mı?” diyerek, öğrencilerden örnek istenir. Örnekler tek tek dinlenir. Farklı ezgi olması konusu üzerinde durulur.

CANLANDIRMA:

Şimdi size söylediğim kelimeyi aklınızda tutun diyerek öğrencilere Düm-pat-çat-hey-düm-pat-çat-hey şeklinde kelimeleri verilir. Dümler, tekler, çatlar, heyler bir araya toplansın diyerek sınıf 4 gruba ayrılır.

Her bir gruba orff çalgıları (ezgi ve ritim çalgıları) verilir. Metalafon, ksilafon ve ritim çalgıları verilir. “Her grup kendi içerisinde çember olsun ve elinizdeki müzik aletlerini çemberin ortasına koyun.”

“Grubunuzla öğrendiğiniz Karga ve Tek tek tekerleme adlı tekerlemelerden birini belirleyin.” Her grup tekerlemesini belirler.

“Elinizdeki ritim ve melodi çalgılarını kullanarak seçtiğiniz tekerlemeye az önce yaptığımız gibi grubunuzla farklı bir ezgi bulmaya çalışın. Hazırlık için 8 dakikanız var.”

Gruplar çalışırken öğretmen grupları tek tek dolaşır ve gözlemler. Takıldıkları noktalarda yardımcı olur.

Öğrencilerin hazırladıkları ezgiler sırayla dinlenir. Söylenen / Dinlenen ezgi tüm sınıfla tekrarlanır. Bu şekilde tüm gruplar çalışmalarını sergiler.

DEĞERLENDİRME:

“Çember olalım.” “Şimdi size basit bir ritim öğreteceğim ama bu ritmi bedenimizle çalacağız.”

“Önce iki kere dize vuracağız sonra iki kere parmak şıklatacağız ve ardından iki kere alkış yapacağız.” Öğretmen ritmi parçalayarak gösterir ve öğrencilerin yapmasını ister.

Ritim tam bir şekilde öğrenilince “ritmi çalmaya hep devam edeceğiz bu sebeple çok şiddetli şekilde vurmamalım” der. “Ritmi çalarken sırası gelen arkadaşımız çalışma ile ilgili ne hissettiğini bize söyleyecek.” Bu şekilde tüm öğrenciler çalışmayı değerlendirir ve çalışma son bulur.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

GÜNLÜK PLAN - 6.HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik.

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Malzeme: Ritim çalgıları (orff çalgıları altında geçen çelik üçgen, kastanyet, marakas vb. gibi), melodi çalgısı metalafon, ksilofon.

ISINMA/ HAZIRLIK:

Öğretmen eline aldığı bendirle “çocuklar şimdi size bendirle birkaç ritim çalacağım. Bu ritimlere uygun mekânda yürümenizi istiyorum” diyerek 2/4 lük ve 6/8 lik ritimleri karışık bir şekilde çalar. Ritim sürekli değiştiği için öğrencilerin de yürüyüşleri ona göre değişecektir. “don! Şimdi gözlerinizi kapatıyorsunuz. Ben yine bendirle ritimler çalacağım siz de bulunduğunuz yerde adımlarınızı atacaksınız yürümek ve gözleri açmak yok. Adımlarınızı olduğunuz yerde alırken çaldığım ritim size ne hissettiriyorsa ona uygun hareket etmenizi istiyorum. Ellerinizi kollarınızı kontrollü bir şekilde hareket ettiriyorsunuz.” Öğretmen bu sefer bendir ve metelafon kullanarak 2/4 lük ve 6/8 lik ritimleri karışık bir şekilde çalar ve öğrencilerin hareket etmesini sağlar.

Tahtaya ders öncesinde yazılmış olan Üç Elma türküsü ile ilgili bir açıklama yapılır. “Çocuklar bu gün Üç Elma adında Kars iline ait olan bir türküsü öğreneceğiz. Ben öncelikle size türkünün sözlerini okuyacağım beni can kulağıyla dinleyin” diyerek öğretmen tarafından türkü şiir şeklinde okunur. “Şimdi türkümüzün sözlerini hep birlikte okuyalım” diyerek türkünün sözleri tüm sınıfla okunur. Öğretmen “sıra türkümüzü söylemeye geldi, ben önce size türkünün tamamını söyleyeceğim ben bitirdikten sonra hep birlikte söylemeye çalışacağız” diyerek öğretmen türküyü söyler. “Şimdi hep birlikte söyleyelim” diyerek şarkı tüm sınıfla söylenir. Türkünün tam bir şekilde öğrenilmesi için birkaç kez tekrar edilir. Öğrencilerden alkışla tempo tutularak

eşlik etmeleri istenir. Ritmin daha iyi oturmasını sağlar. Tekrar esnasında öğretmen aralarda eşlik etmeyi bırakır ve türkünün öğrenciler tarafından doğru söylenip söylenmediğini kontrol eder.

ÜÇ ELMA (2/4 lük ritim)

1.Dalda duran üç elma dalda duran üç elma

Sen de güzel sende güzel sende güzel koparma(2)

2.Al elmanın birisi al elmanın birisi

Böyle güzel böyle güzel böyle güzel olur mu (2)

3.Daldan düşen al elma Daldan düşen al elma

Söyle güzel söyle güzel söyle güzel kalır mı (2)

“Bu gün size Üç Elma türkünden başka bir de şarkı daha öğreteceğim. Şarkımızın adı ‘Kışa Veda’ diyerek Üç Elma türkünün öğretiminde kullanılan sıralama aynı şekilde takip edilerek şarkı öğretilir.

KIŞA VEDA(3/4 lik ritim)

Ey kış sana artık veda

Artık ne kar ne kayak var

Sen git güle güle

Ey kış artık sana veda

Görüşelim yine

Ne de kardan adam

Ey kış artık sana veda

Ne kartopu oyunu

CANLANDIRMA:

“Şimdi size söylediğim kelimeyi aklınızda tutun" diyerek öğrencilere 1 elma-2 elma-3 elma-4 elma şeklinde kelimeleri verilir. Evet, 1elmalar-2 elmalar-3elmalar-4elmalar bir araya toplansın diyerek sınıf 4 gruba ayrılır.

“Yeni öğrendiğiniz Üç Elma ve Kışa Veda şarkısına uygun hareketler belirleyeceksiniz.”

“1 elmalar grubu Üç Elma ve Kışa Veda şarkısının ilk iki mısrasını,

2 elmalar grubu iki şarkının 3 ve 4. mısralarını,

3 elmalar grubu iki şarkının 5 ve 6. mısraları,

4 elmalar grubu ise Üç Elma şarkısının 1 ve 2, Kışa Veda şarkısının da 7 ve 8. mısralarının hareketlerini buluyor ve bize sergiliyor.” “Hazırlık için 5 dakikanız var” Karışıklığı engellemek için tahtaya önceden yazılmış sözlerin yanına hangi grup hangi sözleri kullanacak yazılır.

Öğretmen grupların yanına tek tek giderek hangi mısraların hangi grupların olduğunu bir kere daha hatırlatır. Grupların şarkıyı hareketleriyle sunmaları istenir. Tüm gruplar şarkıdaki sıraya göre izlenir.

DEĞERLENDİRME:

Öğrencilerin her birine üzerinde içi boş bir oval şekli olan birer kağıt verilir. “Elinizde bulunan kağıttaki oval şekli bir yüz gibi düşünün. Çalışma ile ilgili ne hissettiyseniz kağıttaki şeklin içerisine hissettiğiniz yüzün ifadesini resmedin” denilerek, öğrencilerin yüz ifadelerini yapmaları istenir. Öğrenciler yüz ifadelerini tamandıktan sonra “herkes bitirdiği yüz şeklini elinde tutsun ve sırayla bize gösterin” öğrenciler hazırladıkları yüzleri elinde tutarlar ve sırayla yüz ifadelerine bakılır.

Değerlendirme bittikten sonra öğretmen “ iki hafta sonra tamamlanmak üzere bu konumuzla ilgili bir proje yapacağız. Şimdi ben gruplarınıza tek tek hazırladığım yönergeyi vereceğim. Bu konu üzerine konuşup hangi aşamalarla olacağını konuşacağız.” der ve proje konusunu öğrencilerin eline yazılı olarak verir.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

PROJE ÖDEVİ

PROJENİN AMACI:

Müzikli bir gösteri hazırlamak.

PROJENİN KONUSU:

Müzikli çalışmalarını gösteri yoluyla sergilemek ve müzikli bir gösteri hazırlamak.

PROJENİN HAZIRLIK AŞAMASI

- 4-5 kişilik gruplar oluşturulur.
- Her gruptan müzikli bir gösteri hazırlamaları istenir (Üç Elma ve Kışa Veda şarkıları).
- Her grubun yapılacak çalışma için kendi içinde görev dağılımı yapmaları istenir (belirlenen görev dağılımı kağıtlara not alınır).
- Yapılacak çalışmanın planlaması yapılır (aşağıdaki tabloda belirtilmiştir).
- Öğrenciler projenin içeriği, sunumu ve değerlendirme ölçüleriyle ilgili bilgilendirilir.

PROJENİN İÇERİĞİ ve KONTROL NOKTALARI

- Üç Elma ve Kışa Veda şarklarından birini belirleme.
- Şarkıya uygun materyal (araç-gereç) belirleme.
- Gösteri sırasında hangi hareketlerin sunulacağını belirleme
- Hareketleri müzikle uyumlu birleştirme.
- Resim ile yapılacak hareketler ve dağılımlarının resmi

PROJENİN SUNUMU ve KONTROL NOKTALARI

- Grupla birlikte gösterinin sunumu.
- Grup ile uyumlu hareket etme
- Sunuyu izleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma
- Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme
- Sunuda etkili beden dilini kullanma
- Verilen sürede sunuyu yapma

PROJE KONTROL TARİHLERİ	PROJE KONTROL NOKTALARI VE ETKİNLİKLER
15 MART 2010	Projenin verildiği gün
18 MART 2010	Toplanan bilgilerin kontrolü (hangi şarkı, hangi araç-gereçler, grup içi görev dağılımı)
22 MART 2010	Hareketlerin ilk taslağının kontrolü (hareketlerin grupla belirlenip ilk kez gösterilmesi.)
25 MART 2010	Hareketlerin ezgi ile uygunluğunun kontrolü (hareketlerin ardışıklığı, müzik ile hareket ardışıklığının uyumu, izlenmesi)
29 MART 2010	Ezgi ve hareket uyumuna son şeklinin verilmesi (ezgi ve hareketlerin grup üyeleri ile uyumlu ve eş zamanlı yapılmasının kontrolü, araç gereç kullanımının uyumu)
29 MART 2010- 2 NİSAN 2010	Grupların belirledikleri yer ve zamanda hareketlerin sergilenmesi
5 NİSAN 2010	Grup raporlarının ya da görsellerinin toplanması

GÜNLÜK PLAN - 7.HAFTA-

Okul: 100. Yıl İlköğretim Okulu

Ders: Müzik

Öğretmen: Özlem SEVER

Sınıf: 3/B.

Süre: 80 dk.

Tema: Müziksel Yaratıcılık

Kazanım: C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Malzeme: Müzik cdsi, cd çalar.

ISINMA/ HAZIRLIK:

“Çember olalım.” Çember formu alınır. “Aranızdan bir gönüllü istiyorum” diyerek gönüllü bir öğrenci belirlenir.

“Arkadaşımız şimdi çemberin ortasına geçecek ve istediği şekilde yavaş bir şekilde hareket edecek biz de arkadaşımızın yaptığı hareketlere dikkat edeceğiz ve hareketlerin aynısını yapmaya çalışacağız.” Bu şekilde müziksiz bir şekilde 1-2 kişiyle yapılan hareketler tekrar edilir.

Sonrasında öğretmen ritmik 3/4 lik bir parça çalar ve aynı süreç bir şarkı uzunluğunda birkaç kere bu şekilde tekrar edilir (parça: djur djura - voice of silence albümü- 01 - Ad cethent tulas (the young girls are going to dance) parçası).

CANLANDIRMA:

“Çocuklar bir çember olalım. Şimdi size söylediğim mevsimi aklınızda tutun” diyerek öğrencilere ilkbahar- yaz-sonbahar-kış şeklinde mevsim isimleri verilir. “Evet, ilkbaharlar-yazlar-sonbaharlar-kışlar bir araya toplansın” diyerek sınıf 4 gruba ayrılır.

“Bildiğiniz Üç Elma ve Kışa Veda şarkısından birini grubunuzla seçiyorsunuz. Herkes seçti mi?” belirlemeler bittikten sonra “seçtiğiniz şarkıyı anlatacak ona uygun hareketler belirliyorsunuz. Bu hareketleri şarkıyı bize söyleyerek grubunuzla sunacaksınız.” “oluşturduğunuz hareketler şarkının sözüyle uyumlu olacak. Bunun yanında şarkımızın ritmine uygun bir şekilde olsun.” Şarkıların ritmini hatırlatmak için öğretmen iki şarkıdan birer mısrasını söyler. “hazırlık için 5 dakikanız var.” öğretmen duruma göre hazırlık için olan bu 5 dakikalık süreyi 8 dakikaya çıkarabilir.

Gruplar çalışırken öğretmen grupları tek tek dolaşır ve gözlemler. Takıldıkları noktalarda yardımcı olur.

Tüm gruplar sırayla izlenir.

DEĞERLENDİRME:

“Çember olalım.” Çember formu alınır. “Şimdi çalışma ile ilgili ne hissettiğimiz bir hareket ve bir kelime ile ifade edeceğiz. Sırası gelen arkadaşımız hareketini yapacak ve kelimesini söyleyecek ve sıra yanındaki arkadaşına geçecek.”

Bu şekilde tüm öğrenciler çalışmayı değerlendirmeye kadar çalışma devam eder.

Not: Isınma kısmı (şarkı öğretimiyle birlikte) 40 dakika, Asıl çalışma ve değerlendirme kısımları 40 dakika (1 ders saati)lık bir zamanı kapsamaktadır.

EK- 2- Ölçme Araçları

C.1.kazanım: Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.(Performans değerlendirme formu)

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI	DERECELER				
	Çok İyi	İyi	Orta	Geçer	Zayıf
	5	4	3	2	1
I. PERFORMANS HAZIRLAMA SÜRECİ					
Belirlenen şarkıya uygun konuyu belirleme					
Konunun amacını belirleme					
Konuya uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
Araç gereçleri belirleme					
Konuyu plana göre gerçekleştirme					
TOPLAM					
II. PERFORMANSIN İÇERİĞİ					
Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma					
Araç gereçleri uygun düzenleme					
Oluşturulan etkinliği görsel hale getirme					
Sergilenen performansın konuyla anlamını ilişkilendirme					
Elde edilen bilgilerden, izlenimlerden çıkarımda bulunma					
Özgün düşünceler geliştirme					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Grup ile uyumlu canlandırma					
Konudaki materyali uygun kullanma					
Sergilenen performansın şarkıyla anlamını ön plana çıkarma					
Sunum sırasındaki öz güvene sahip olma					
Grup ile işbirliği içinde sunumu ifade etme					
Verilen sürede sunuyu yapma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

C.2. Kazanım: Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür. (gözlem formu)

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI	DERECELER			
	ÇOK İYİ (4)	İYİ (3)	ORTA (2)	YETERSİZ (1)
1. Etkinliğe katılma konusunda istekli davranır.				
2. Yönergeleri dinler.				
3. Yönergelere uygun davranır.				
4. Şarkıdaki farklı ezgi cümlelerini ayırt eder.				
5. Dinlediği müziğe uygun olarak vücudunu hareket ettirir.				
6. Verilen yönergeye uygun hareketleri yapar.				
7. Verilen hareketleri doğru şekilde tekrar eder.				
8. Ardışıklığı sağlayıncaya kadar verilen hareketleri uygun şekilde tekrar eder.				
9. Farklı hareketleri birbiriyle bütünleştirerek ifade eder.				
10. Ezgiye uygun kendine ait hareketler ekler.				
11. Özgün hareketler üretebilir.				
12. Grup arkadaşları ile uyumlu çalışır.				
13. Beden hareketleri ritme ve melodiye uyar.				
14. Farklı ezgi cümlelerine ait hareketleri doğru yapar.				
15. Eş zamanlı olarak şarkıyı söyler/hareketleri yapar.				
16. Hazırladıkları dansı grupla uyumlu bir şekilde sergiler.				
17. Kendine ait bir hareketle çalışma sürecinde hissettiklerini değerlendirir.				

C.3. Kazanım: Ezgi denemeleri yapar.(Gözlem formu)

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI	DERECELER			
	ÇOK İYİ (4)	İYİ (3)	ORTA (2)	YETERSİZ (1)
1. Öğrendiği tekerlemeye ait ritimleri ezgiye uygun çalar.				
2. Tekerlemenin ezgi ve ritmini grup arkadaşları ile uyum içinde seslendirir.				
3. Öğrendiği tekerlemeye farklı ezgi bulur.				
4. Grup çalışmasına özgün ezgiler önerir.				
5. Hazırladıkları ezgiyi grupla uyumlu bir şekilde çalar.				
6. Hazırladıkları ezgiyi tüm sınıfla uyumlu bir şekilde çalar.				
7. Verilen bir ritmi çalarken çalışma sürecinde hissettiklerini değerlendirir.				

C.4. Kazanım: Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.(Proje değerlendirme formu)

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI	DERECELER				
	Çok İyi	İyi	Orta	Geçer	Zayıf
	5	4	3	2	1
I. ÖDEV HAZIRLAMA SÜRECİ					
Ödevde uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
İhtiyaçları belirleme					
Uygun materyalleri belirleme					
Ödevi plana göre gerçekleştirme					
TOPLAM					
II. ÖDEVİN İÇERİĞİ					
Bedenini uygun kullanma					
Materyalleri uygun düzenleme					
Hareketleri parçalara ayırma					
Hareketleri bütünleştirme					
Hareketleri müzikle birleştirme					
Yaratıcılığını işin içine katma k yeteneğini kullanma					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Grup ile uyumlu hareket etme					
Sunuyu izleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda etkili beden dilini kullanma					
Verilen sürede sunuyu yapma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

EK- 3- Derslerden Örnek Fotoğraflar

EK – 4- Öz Geçmiş

Adı Soyadı: Özlem SEVER

E-Posta: sever_o@gmail.com

Doğum yeri ve yılı: Göppingen/ ALMANYA 15/06/1986

Yabancı Dili: İngilizce

İlköğretim: Nazilli Recebbey İlköğretim Okulu

Ortaöğretim: Nazilli Atatürk Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi

Lisans: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü-2008

Yayınlanan Sözlü Bildiriler:

5. Uluslar arası Balkan Eğitim Bilimleri Kongresi (Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Programları Reformunu Uygulamada Karşılaştıkları Engellere İlişkin Görüşleri)

10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu (Aday Öğretmenlerin Uygulama Okullarında Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bu Davranışları Önlemede Kullandıkları Stratejiler)

Yayınlanan Poster Bildiriler:

Türkiye 10. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri (Drama- Dans- Gösteri)

Türkiye 12. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri(Hemşirelik Öğrencilerinin Drama Dersine Yönelik Tutumları)

EK-5- Drama Liderlik Eğitim Belgesi

ODE	OLUŞUM DRAMA ENSTİTÜSÜ Ankara 1984	Büklüm Sokak No. 22 / 5 06660 Kavaklıdere / Ankara Tel. 0 312 417 84 56 Faks. 0 312 418 72 04 olusum@tr.net Kavaklıdere V.D. No. 0880042167 Ankara Ticaret Odası Sicil No: 42/264
04.03.2008/196		
DRAMA LİDERLİK PROGRAMI Katılımcı Durum Belgesi		
Sayın Özlem SEVER		
Oluşum Drama Enstitüsü tarafından Boluda düzenlenen ve her biri 4 ay (16 oturum) süren, 5 aşamalı Drama Liderlik Programı'na devam etmekte olup, programdaki durumunu gösteren bilgiler aşağıdadır.		
Bu belge kendi isteği üzerine düzenlenmiştir.		
 Naci ASLAN Enstitü Başkanı		
Oluşum Drama Enstitüsü Drama Liderlik Programı		
İl: Bolu Adı, Soyadı: Özlem Sever Enstitü No: 0506356		
Durumu: S. (Besinci) Aşamayı Tamamlamış, Proje Gelişmesine Devam Etmektedir.		

EK-6- M.E.B. Uygulama İzni

T.C.
BOLU VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.14.00.02.311/ 22345

30 ARALIK 2009

Konu : Araştırma izni.

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)

- İlgi: a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) 17/12/2009 tarihli ve B.30.2.ABÜ.0.41.72.00-914 sayılı yazı.
c) 29/12/2009 tarihli ve B.08.4.MEM.4.14.00.02.311/22229 sayılı onay.

İlgi (b) yazınız gereği; Enstitünüzün Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencilerinden Özlem SEVER'in, "Üçüncü Sınıf Müzik Dersi 'Müziksel Yaratıcılık' Öğrenme Alanında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi" isimli tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla İlimiz Merkez İlçesinde bulunan müdürlüğümüze bağlı 100. Yıl İlköğretim Okulu 3. Sınıf Müzik Dersi Öğrencilerine yönelik araştırmayı 11/01/2010 – 03/04/2010 tarihleri arasında uygulama isteği ilgi (a) Yönergeye göre incelenmiş olup, Valilik Makamının ilgi (c) onayları ile uygun görülmüştür.

Yapılan çalışmanın bitiminde; sonucunun iki örneğinin CD'ye çekilerek Ek-1 formla birlikte üniversiteniz aracılığıyla en geç iki hafta içerisinde müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Recep SEZER
Milli Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1- Araştırma Örn. (15 sayfa)
- 2- Form (1 adet)
- 3- Onay Örn. (1 adet)

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Tabaklar Mah. Cumhuriyet Cad.
Anadolu Sok. 14200 BOLU
Tel : 0374 215 11 06-0374 215 12 04
Fax : 0374 215 44 85
Web : <http://bolu.meb.gov.tr>
E-POSTA: kultur14@meb.gov.tr

EK- 7- Etik İlkeler Uyulduğuna İlişkin Metin

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, İlköğretim 3. Sınıf Müzik Dersi Müziksel Yaratıcılık Öğrenme Alanı Kazanımlarının Edinilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda aitta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.
...../...../2010

İmza**Ad ve Soyad**

Özlem SEVER